

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

Vol. LXXX Kaina 30 c.

TREČIADINIS — WEDNESDAY, BIRŽELIS — JUNE 11, 1986

Nr. 113

Aušra Nr. 48(88)

Kunigo R. Puzono raštas saugumui

(Tęsinys)

Jam išėjus, vel „auklėjo“ saugumiečiai. Teiravosi, kas daugiau per Spalio šventes himno metu sėdėjo. Atsakiau, kad nemačiau. Klausė, ko važiuo pas kun. Alf. Svarinską ir S. Tamkevičių, ką ten kalbėjome. Atsakiau, kad čia mano sąžinės reikalas. Tada vienas iš jų ėmė šaukti, kad tokiems kaip aš ne vieta seminarijoje, nes ten ir bėsta tokie kaip Svarinskas ir Tamkevičius. Liepė man rašyti pasiaikšnimus dėl visų tų „nusi-kaltimų“, padarytų seminarijoje per 3 metus. Rašyti kategoriškai atsakiau, nes nelaukiu tai nusikaltimais. Išsiskiriant pasakė, jog būsiu blogai, jeigu nevykdysiu tai, ką pažadėjau. Ir jei toliau save taip vesiu, teks palikti seminariją. Sakė, kad vasarą teksią dar susitikti.

Iš viso tą dieną saugumo rūmuose buvau išlaikytas 5 val. Pagrindinis iškvietimo tikslas buvo ne tik tardyti dėl Janulio bylos, kiek įbauginti mane. Mane „auklėjo“ tardytojas Balčiūnas ir dar keturi saugumiečiai. Šiuo atveju Jums, Viršininke, ir visiems saugumo darbuotojams noriu priminti SNO, Visuotinės žmogaus teisių deklaracijos, priimtos 1948 m. gruodžio 10 d., 12 ir 20 straipsnius, kuriuos pažeidė saugumietis Vincas bei kiti jūsų darbuotojai.

12 str. skelbia, kad „negalima

sauvavališkai kištis nė į vieno žmogaus asmeninį ir jo šeimos gyvenimą, negalima kėsintis į korespondencijos slaptumą ar į jo garbę ir reputaciją. Kiekvienas žmogus turi teisę, kad įstatymas jį saugotų nuo tokio kišimosi arba tokių pasikėsinimų“.

20 str. 2-oje dalyje skelbiama: „Niekas negali būti verčiamas stoti į kokią nors organizaciją“.

Baigdamas šį atvirą laišką Jums, Viršininke, prašau ir reikalauju:

1) 1977 m. birželio mėn. parašytą mano pasižadėjimą bendradarbiauti su Valstybės saugumo organais laikyti negaliojančiu, nes buvo panaudota moralinė prievarta.

2) Nešantažuoti ir neversti bendradarbiauti su saugumu jau-nuolių, trokštančių būti kunigais.

3) Leisti Lietuvos vyskupams, valdytojams ir seminarijos vadovybei laisvai, nepriklausomai nuo Religijų reikalų igaliotinio sprendži apie kandidato į kunigų tinkamumą.

4) Palikti visišką laisvę kiekvienos vyskupijos vyskupui ar valdytojui laisvai paskirti ar iš-kelti kunigą į bet kurią parapiją.

Kreipdamasis į Jus, remiuosi LTSR Konstitucijos 47 str., kuris leidžia pateikti valstybės organams pasiūlymus, kritikuoti trūkumus.

Kiauklių klebonas kun.

Rokas Puzonas

Kiaukliai, 1984. XII.25

Prez. Reaganas sveikina Waldheimą

Washingtonas. — Prezidentas Reaganas pasiuntė sveikinimo telegramą sekmadienį Austrijos prezidento vietą laimėjusiam Kurt Waldheimui. Amerikos žydų organizacijų vadai toliau kritikuoja Austrijos balsuotojus. Pasaulio Žydų kongreso pirmininkas, milijonierius degtinam pirklys Edgar Bronfman pasakė „The New York Times“ laikraštyje straipsnį „Gėda Austrijai“. Su šiuo laimėjimu reikalas nepasibaigė, rašo jis. Moralumo ir sąžinės atstovai toliau tyrinėja Waldheimą praėjį ir kels jį spaudoje, pažadėjo E. Bronfman.

Izraelyje po Austrijos rinkimų įvyko piktos demonstracijos Tel Avive ir kituose miestuose. Izraelio vyriausybė atsaukė „pasitarimus“ savo ambasadorių Austrijoje.

Baltųjų Rūmų spaudo sekretorius Larry Speaks, klausinėjamas reporterių apie prezidento sveikinimą Waldheimui, pasakė, kad Austrijos balsuotojai padarė sprendimą laisvuose, demokratinuose rinkimuose. Prezidento telegrama yra įprastas diplomatinis gestas. Speaks pareiškė, kad Waldheimas, kaip užsienio valstybės galva, negali būti draudžiamas atvykti į JAV, net jei jis ir būtų įrašytas į nepageidaujamų svetimsių sąrašus. Valstybių galvoms daromos išimties, pasakė sekretorius, pridėjęs, kad vyriausybė palaikys su Austrija artimus, draugiškus santykius, nežūrint skelbiamų pranešimų apie Waldheimą karo metu veiklą.

Teisingumo departamento atstovai šią savaitę susitiks su Waldheimu advokatais. Europos valstybių vadai pasiuntė Waldheimui sveikinimus. Pirmasis ji sveikino Rytų Vokie-

tijos komunistų vadas Erich Ho-necker, pabrėžęs „tradiciniai draugiškus abiejų valstybių kaimyninius santykius“.

Austrijos kancleris, socialistas Fred Sinowatz pasitraukė iš pareigų. Nauju kancleriu bus ligšiolinis finansų ministeris Franz Vranitzky. Socialistų partija nutarė užimti kiek dešinesnė linija vidaus politikoje. Pasitraukęs ir dabartinis užsienio reikalų ministras Leopold Gratz. Nauju ministru numatomas dabartinis mokslo ministeris Heinz Fischer.

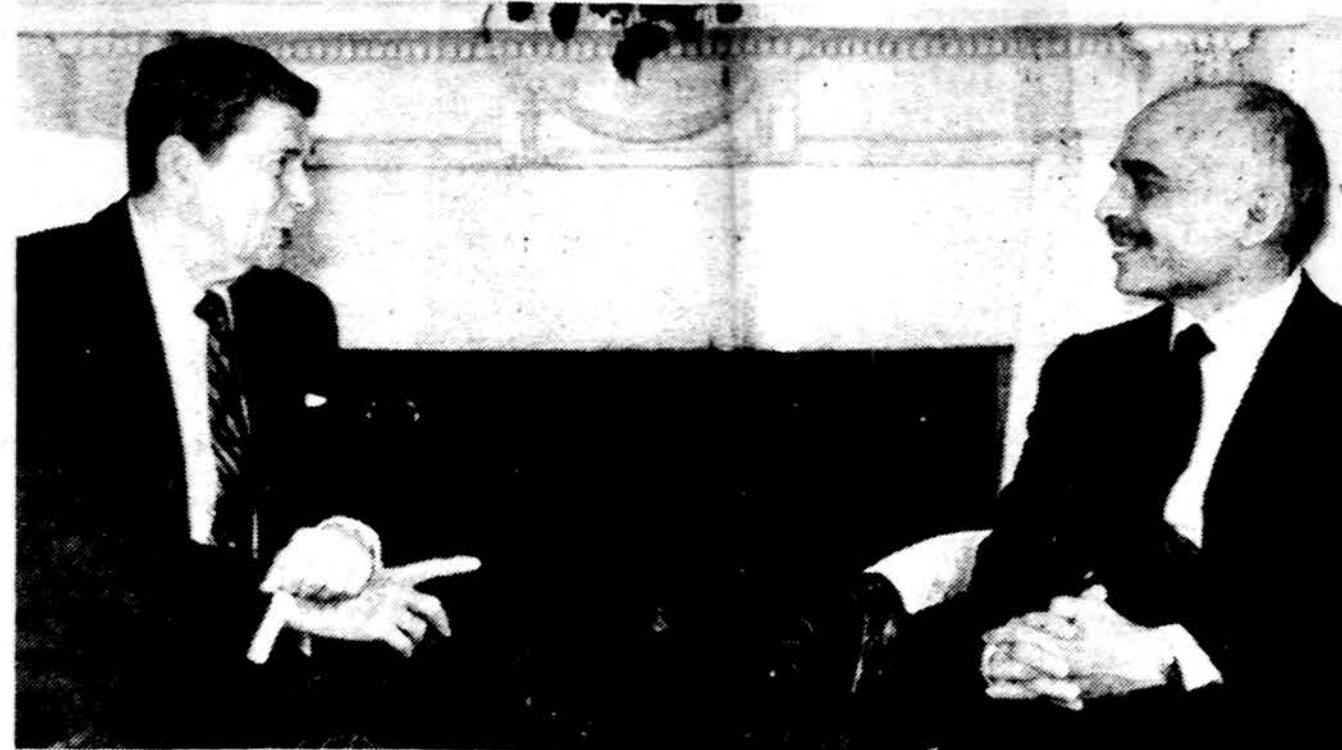
Pasikalbėjime su Libano žurnalui Waldheimas pasakė, kad Izraelis jį kritikuoja daugiausia dėl jo politinio kurso Viduriniųjų Rytų reikaluose. Jis, būdamas JT sekretoriumi, supykino izraeliečius, reikalaujamas laisvo apsisprendimo palestiniečiams, Golano aukštumų grąžinimo Sijonui. Jo laikais Jungtinės Tautos priėmė daug Izraelį smerkiančių rezoliucijų, pasakė Waldheimas.

Amerikos Žydų komiteto atstovas H. Bookbinder reikalavo, kad JAV vyriausybė ragintų Austriją imtis žygų, kad naujai pasireiškęs antisemitizmas būtų tuoj pat suvaldytas.

— Salvadoro komunistiniai sukilėliai paskelbė, kad jie sutinka pradėti derybas su vyriausybe, tačiau jie niekad nesutiks padėti ginklus. Salvadoro valdžia žada komunistams amnestiją ir ragina vadus sudaryti politinę partiją ir dalyvauti demokratinuose rinkimuose.

— Prezidentas Reaganas paskyrė William Graham, buvusį erdvės agentūros direktorių nauju mokslo ir technikos patarėju.

— Vakarų Vokietijos policija sugavo šnipinėjant tris lenkus, vienas jų Lenkijos diplomatas Bonoje. Manoma, kad jis greit išvažiuos.

Prezidentas Reaganas tariasi su Jordano karaliumi Husseinu. Buvo paliesti politiniai, ekonominiai Viduriniųjų Rytų klausimai, Jordano santykių su palestiniečių PLO reikalai ir Jordano pagedavimas pirkti Amerikos ginklų.

Ar Marcos atgaus sulaikytus turtus?

Honolulu. — Federalinis Havajų teisėjas Harold Fong nusprendė, kad Muičių tarnyba turi sugrąžinti buvusiam prezidentui Marcos pinigų ir brangenybes, kurias muitininkai sulaikė Marcos šeimai ir 88 filipiniečiams atvykus į JAV teritoriją. Muičių tarnyba neturėjo nei teisės, nei pareigos tuos turtus sulaikyti, nusprendė teisėjas. Tarp sulaikytų daiktų yra maišai, brangenybių. Vienas papuošalas vertinamas 1.5 mil. dol. Muitininkai laiko 22 popierines dėžes su 1.2 mil. dol. vertės Filipinų pežų. Vienintelis muitininkų rūpestis galėtų būti nustatyti, kas turi sumokėti muitą už įvežamas prekes, pasakė teisėjas.

Ferdinandas Marcos pareiškė po teisėjo sprendimo, kad jis visada pasitikėjęs Amerikos teisingumo sistema. Jo šeima likusi be cento ir išsilaukanti tik iš rėmėjų aukų. Atgavęs pinigų Marcos žadėjo apmokėti visas skolas už išlaikymą Guamo saloje ir Havajuose, už telefoninius pasikalbėjimus ir pirkinius kariuomenės parduotuvėse Honolulu mieste.

Marcos pabėgo iš Filipinų vasario 26 d. Kovo mėn. naujoji Filipinų vyriausybė pareikalavo sugrąžinti jai Marcos pagrobtus valstybės pinigus, apie 7.7 mil. dol. Filipinų konsulatą Havajuose paragino savo amerikiečių advokatų apeliuoti dėl šio teismo sprendimo. Pinigai priklauso Centriniam Filipinų bankui.

pasakė Filipinų diplomatas. Muičių tarnyba Washingtono atsakė komentuoti teisėjo nutarimą atiduoti Marcos šeimai atsivežtus turtus. Tarnyba turinti reikalą patvirtinti, susipažinti su teisėjo sprendimu.

Neabejojama, kad apeliacijos procesas sustabdys turtų perdavimą Marcos šeimai. Byla atsidurs 9-tame JAV apeliacijos teisme. Marcos šeimos išlaikymas, jos atvežimas ir kitos išlaidos jau kainavo Amerikos mokėsių mokytojų 450,000 dol., pasakė gegužės mėn. kongresmanas Dan Daniel, dem. iš Virginijos.

Gorbačiovas giria vengrų reformas

Budapeštas. — Sovietų vadovas Gorbačiovas, aplankęs Budapeštą mašinų fabriką, pasakė kalbą, kurioje pagyrė Vengrijos ekonomines reformas, iš kurių ir Sovietų Sąjunga kai ką pasisavins. Gorbačiovas kalbėjo apie sunkiai suvaldomą branduolinių reaktorių jėgą ir siūlė steigti tarptautinę agentūrą, kuri bendromis jėgomis suprojektuotų saugesnius ir geriau suvaldomus reaktorius. Jis nurodė ir branduolinio terorizmo pavojų, siūlė Britanijai ir Prancūzijai pradėti su Maskva derybas dėl branduolinių ginklų skaičiaus mažinimo.

Erdvės agentūra priima kritiką

Washingtonas. — Naujasis Nasa agentūros direktorius James Fletcher, paskirtas prieš 5 savaites, pasakė spaudai, kad Rogers komisijos atradimai yra užtarnauta kritika ir iš padarytų klaidų teks pamokyti. Administratorius žadėjo vykdyti komisijos rekomendacijas, sustiprinti aukštųjų erdvės programų vadų atsakomybę, padaryti pakeitimų darbo metoduose.

Komisijos raporte daug kritikos skirta Alabamos Marshall Erdvės centrui. Komisija rekomendavo pakeisti organizaciją, specialistų treniravimo metodus ir tarnautojų verbavimą. Bus bandoma į administraciją įtraukti daugiau buvusių astronautų.

Erdvės reikalų komisija, sudaryta iširti „Challenger“ erdvėlaivio nelaimės priežastis, šią savaitę pasirodys abiejose Kongreso rūmuose.

Erdvės agentūros administratorius pakartojo viltį, kad iki ateinančių metų liepos mėnesio visi šalyse naftos atpigimas sukėlė rimtų problemų, pasakė Husseinas.

Pabaltiečių delegacija pas prezidentą

Ketvirtadienį, birželio 12 d., 5 val. p.p. prezidentas R. Reagan priims pabaltiečių delegaciją. Yra pakviesti JAV LB krašto valdybos pirm. Algimantas S. Gečys, Amerikos Lietuvių Tarybos pirm. Teodoras Blynstrubas, estų ir latvių pagrindinių organizacijų pirmininkai. Prezidentas pasikalbėjimui su delegacija yra paskyręs 15 minučių. Prieš tai visa delegacija pietaus su Linu Kojeliu, aukštu Baltųjų Rūmų pareigūnu.

Ignalinos jėgainė italų spaudoje

Roma. — Rysium su Černobylio katastrofa, Romos lietuvių bendruomenės narys dr. Juozas Gailius atkreipė italų dienraščių „Il Giornale d'Italia“ ir jo skaitytojų dėmesį į pavojų, kurį gamtos aplinkai ir gyventojų saugumui sukelia didžiulė Ignalinos branduolinė jėgainė Lietuvoje. Laikraščio redakcijai pasiūstame l aiške, kuris buvo atspausdintas gegužės 19 d., Juozas Gailius rašo, kad Sovietų Sąjunga okupavusi Lietuvą, beatodairiškai išnaudoja ne tik krašto ekonominius išteklius ir darbo jėgą, bet ir pačią Lietuvos teritoriją. Su kolonijiniu Lietuvos pramoniniu buvo pradėta teršti ir naikinti krašto gamtos aplinka. Ne be pagrindo sovietai 1975 m. beveik paslapčiomis pradėjo statyti Ignalinos atominę elektrinę, kuri yra viena galingiausių ne tik Europoje, bet ir visame pasaulyje. Ši lietuvių neapkenčiama ir siaubą kelianti pabaisa, rašo laiške Juozas Gailius, jau yra padariusi neįkainuojamos žalos gamtos aplinkai Lietuvoje ir dabar, po Černobylio katastrofos, pagrįstai kelia didžiausią nerimą dėl pavojaus, kurį gali sukelti gyventojų saugumui. Juozas Gailius laiške italų dienraščiui pažymi, kad turbūt ne Hitlerinė Vokietija taip beatodairiškai neniekino savo piliiečių gyvybės ir saugumo, kaip sovietinė Rusija, kurios panieka žmogui yra kasdieninio gyvenimo reiškinys.

— Seattle teismas kaltu pripažino 27 m. amžiaus bedarbį, benamį vyrą, kuris gruodžio 24 nužudė Goldmark'ų šeimą. Kaltinamasis Rice pripažino, kad jis nutarė Goldmarkus nužudyti, nes įtarė, kad jie komunistai ir žydai. Jis nenorėjęs nužudyti 10 ir 12 metų vaikų. Gynybos advokatas įrodinėjo, kad Rice psichiniai nesveikas.

Maskva užstoja austrą Waldheimą

Maskva. — Sovietų Sąjungos spauda labai nuosaikiai laikėsi Austrijos rinkimų atžvilgiu. Per visą kampaniją sovietų spaudoje parašydavo nedideles žinutes apie įvykius Austrijoje ir visai neminėjo Amerikos spaudoje skelbiamų kaltinimų. Sekmadienį „Tass“ agentūra pasakė platesnius komentarus ir pasmerkė Washingtoną ir „zionistų sluoksnius“ už asmeninius, piktus puolimus prieš austrų kandidatą Waldheimą. „Tass“ rašo, kad jis buvo žymi politinė figūra tarptautiniuose sluoksniuose ir pašventė 10 metų, būdamas Jungtinių Tautų generaliniu sekretorium, taikai pasaulyje. Jis aktyviai rolė turėjo pravedant Jungtinėse Tautose rezoliucijas prieš Izraelio agresiją 1967 m. kare prieš arabų šalis. rašo „Tass“. Reikia pabrėžti, kad JAV administracija ir zionistų sluoksniai griebsi kišimosi į priešrinkiminę kovą, ėmėsi asmeninių puolimų prieš Waldheimą, bandydami padaryti įtaką Austrijos prezidento rinkimuose.

Užsienio diplomatai mano, kad Maskva laikėsi taktikos nekomunikavimui su delegacija yra laimėjęs. Dabar sovietai pasirodė laimėtoju pusėje, pradėjo jį ginti nuo priešų Vakarų. Diplomatai mano, kad Kremliui buvo neramu matyti tuos Waldheimą puolimus, nes sovietai abu kartu

palaikė Waldheimą kandidatūrą į JT sekretoriaus vietą. Nacių karo nusikaltimai Sovietų Sąjungoje yra jautrus klausimas, nes kare žuvo 20 mil. sovietų piliiečių. Būtų nelengva išaiškinti visuomenei, kodėl Kremlius palaikė ir rėmė Waldheimą, kuris buvo, kaip Pasaulio Žydų Kongresas tvirtina, nacių karo nusikaltėlis. Be to, pakartoti tuos kaltinimus Maskvai nepatogu ir todėl, kad juos kartoja Amerika ir Izraelis, dvi valstybės dažnai kritikuojamos sovietų spaudoje.

„Tasso“ komentaras turi užuominų, kad Waldheimą puolimai kilo iš Amerikos ir Izraelio noro diskredituoti tą tarptautinę organizaciją. Waldheimas nemėgstamas, nes jis veiks siekdamas sumažinti įtempimus, veikė už ginklų lenktynių sustabdymą ir nusiginklavimą, kam pritaria Maskva, o nepri-taria Washingtonas. „Tass“ rašo, kad Waldheimas aktyviai vadovavo rezoliucijai, kurios pasmerkė Izraelį priėmimui.

Sovietų komentare sakoma, kad kaltinimai buvo neteisingi ir šmeižikiški, ką patvirtino Austrijos liaudies partija. Jie neparemti jokiais dokumentais. Dabar visai aišku, rašo „Tass“, kad pikta kampanija prieš Waldheimą nebuvo surišta su jo praeitimi, nes pačioje Amerikoje globojami tūkstančiai nacių karo nusikaltėlių.

Izraelio prezidentas Chaim Herzog nepasitė prezidentu išrinktam Waldheimui jokios sveikinimo telegramos, kaip reikalautų diplomatinis protokolas. Izraelio vyriausybė nutarė nepaskirti naujo ambasadoriaus Austrijai. Dabartinis ambasadorius M. Elitzur jau 65 metų ir norėtų pasitraukti. Paskyrus naują ambasadorių, jam reikėtų įteikti paskyrimo raštus prezidentui Waldheimui. Todėl vyriausybėje vyrauja nuomonė, kad naujas ambasadorius nebus skiriamas, o ambasadoriaus pareigas eis pasiuntinys patarėjas Uri Prozor. Tuos būtų išreikštas Izraelio nusivylimas rinkimų rezultatais ir kartu išlaikyti diplomatiniai ryšiai su Austrija. Izraelio prezidentas Herzog patarė laikytis nuosaikiai. Mes neturime pamiršti praėjusios, pasakė jis, tačiau neturime leisti jai daryti įtaką ateitai.

Izraelio parlamento narys, komiteto, kuris tyrinėjo Waldheimą praėjį, pirm. prof. Sh. Weiss patarė teisingumo ministerijai toliau rinkti duomenis apie Waldheimą praėjį. Dar liko mėnuo iki jo inauguracijos. Dar yra laiko paveikti pasaulinę opiniją, pasakė jis, paraginęs Graikijos ir Jugoslavijos vyriausybės atidaryti savo dokumentų archyvus Waldheimą bylai testi.

Tik paskelbus Austrijos rinkimų rezultatus, Izraelio užsienio reikalų ministerija pasakė pareiškimą, išreiškiantį „stiprų apgailėstą ir nusivylimą“.

Varšuvoj suimta daugiau rezistentų

Varšuva. — Policija Varšuvoje išvaikė „Solidarumo“ rėmėjų minią, kuri po pamaldų Šv. Stanislovo bažnyčioje bandė gatvėje dalinti lapelius. Pamaldos buvo senesniais suimto Zbignievo Bujako intencija. Lapeliuose sakoma, kad „Solidarumui“ suduotas didelis smūgis, tačiau kova už žmogaus laisvės ir teises bus tęsiama. Kunigas Teofil Bogucki pamokslė pasakė, kad jokie spaudimai, areštai nesunaikins „Solidarumo“.

Lenkijos saugumas suėmė užsienio reikalų ministerijos valdininką. Paaiškėjo, kad Bujakas daug metų slapstėsi to valdininko dukters bute. Suimti dar keturi asmenys, kurie žinojo apie Bujako slėptuvę, globojo kitus su Bujaku suimtus asmenis, davė jiems pastogę.

KALENDORIUS

Birželio 11 d.: Barnabas Ap., Rozelina, Danius, Aluona.
Birželio 12 d.: Anupras, Kanura, Ramas, Dova.

ORAS

Saulė teka 5:16, leidžiiasi 8:24.
Karšta, tvanku, gali lyti. Temperatūra dieną 82 l., naktį 65 l.

SKAUTYBĖS ŠEIMOS

GLOBOJA CHICAGOS SKAUTININKŲ-KŪ RAMOVĖ
Redaguoja v.s. Irena Regienė, 2652 W. 65th St., Chicago, IL 60629

SKAUTIŠKAS JAUNIMAS ANYKŠČIŲ ŠILELYJE

L.S.S. Seserijos ir Brolijos prityrusių skautų skyrių vadovų Laimutės Kormos ir Donato Ramanausko iniciatyva š.m. gegužės 24-26 dienomis netoli Clevelando esančioje patalpoje „Beumont“ stovyklavietėje įvyko „Skautiškos susitikuvės Aukštaitijoje“. Tai savaitgalio skautiško studijų dienos, kurių centre buvo Aukštaitija ir A. Baranausko Anykščių šilelis. Sumaniai suplanuota programa įgalino jaunuosius dalyvius aktyviai dalyvauti ne vien klausytojais, bet ir savo konkrečių darbų įsijungti į programą taip, kad ji visam laikui išliks jų atmintyje. Programa apjungė pagrindinius bręstančio jauno žmogaus asmenybei būtinus elementus: protavimą, patriotiškumą, religinę nuotaiką ir konkretų artumą gamtai.

Šeštadienį, po įspūdingo vėliavų pakėlimo, didžiulės pievos centre aukštai iškėlus plevėsuojančią trispalvę, po skanių pusryčių ir pasiskirstymo skiltimis bei susipažinimo originaliais šūkais, oficiali programa pradėta s. Aurelijos Balašaitienės paskaita. Prelegentė pritaikė savo paskaitą jaunų klausytojų dvasiai, juos pakviėdama drauge keliauti į legendomis ir padavimais garsias Anykščių apylinkes, ir išdėstydamą „Anykščių šilelio“ poemos simboliką šių dienų šviesoje. Toliau sekė „Aukštaitijos stotys“ — konkretūs užsiėmimai, kuriems tiksliai ir turtingą medžiagą paruošė s. fil. Ilona Laucienė. Teko stebėtis, kaip per ne pilną valandą septynios skiltys „suvirškino“ ir pristatė Aukštaitiją su dailiai nuostais žemėlapiais, tautinių drabužių „manekėnais“, „Čičinsko“ baladę su iš storo popierio pagamintomis marionetėmis, Radvilų šeimą su Biržais, Ignalinos apylinkėmis ir branduoline jėgaine. Demonstruodami savo darbus, jie pasakojo, deklamavo ir aiškino, giliai įsisąmoninę temos medžiagą.

Po priespiečių ps. Julija Taorienė kalbėjo apie moralinio idealo susidarymą, savo puikiai išmąstytą paskaitą paruošusi su vaizdinėmis priemonėmis ir šimtais lapelių su klausimais, į kuriuos atsakyti turėjo patys klausytojai ir pasidaryti išvadas apie savo pačių moralinio nusiteikimo kriterijų.

Skautams būdinga meilė gamtai buvo įgyvendinta laiko žaidimų pavidale, vado-

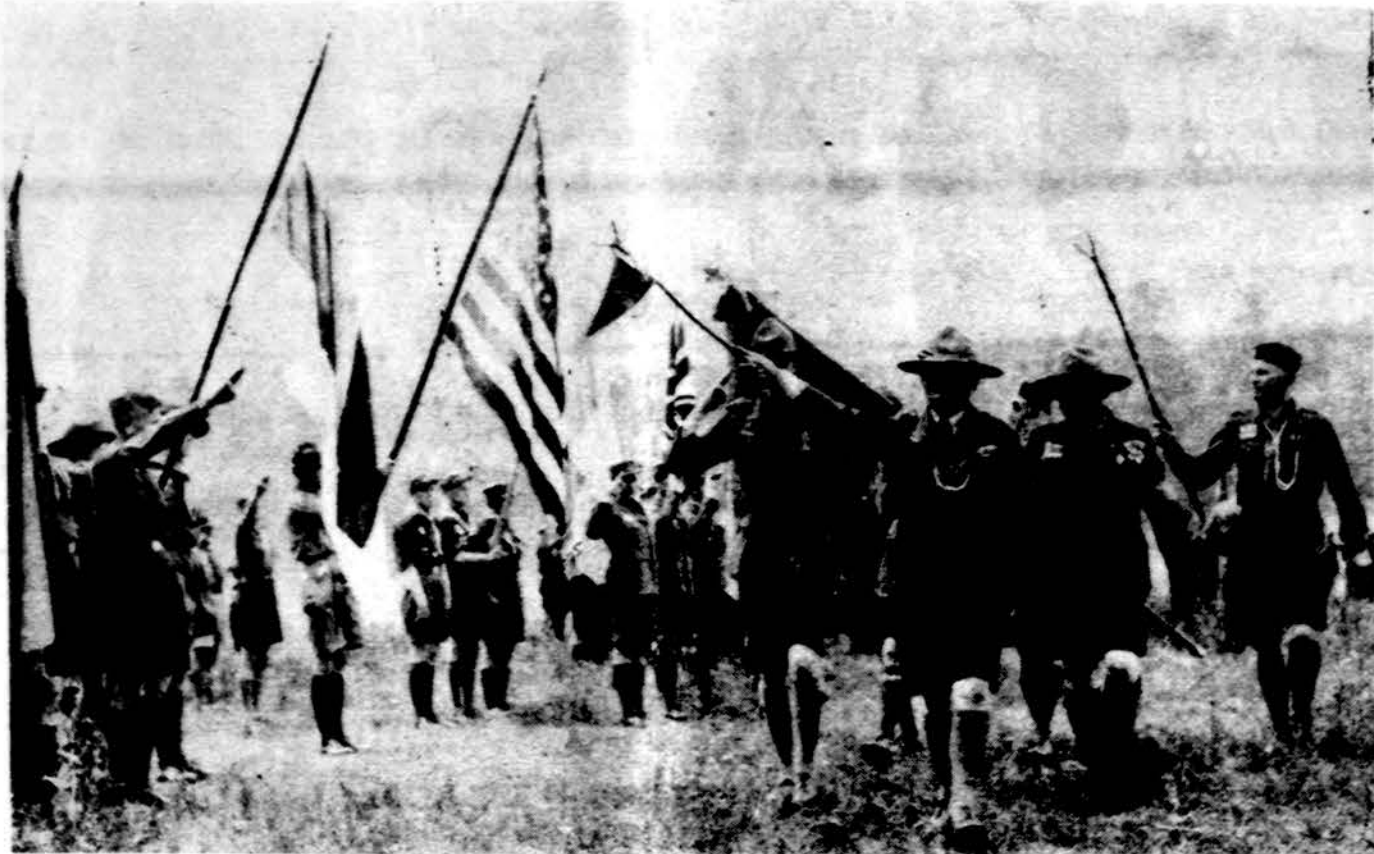
vaujant Donatui Ramanauskui ir jo parinktiems „specialistams“. Braidydami po pievą, tvenkinio pakraščiais ir mišku, jaunieji dalyviai turėjo konkrečiai pritaikyti savo orientacijos žinias gamtoje. Čia buvo mokomasi naudotis topografiniais žemėlapiais, kompasu, botanikos žiniomis ir t.t. Po pavakarių ps. Virginija Juodišūtė pravedė įdomią dainavimo programą, kurios metu skautės ir skautai turėjo atpažinti lietuviškas dainas iš kelių taktų. Buvo daug juoko ir jaunatviško triukšmo. Padainavus, sekė s. Onos Šilėnienės pašnekenys apie miško dvasias iš senosios tautosakos šaltinių. Sekmadienį šv. Mišias gamtoje atnašavo kun. vs. Antanas Saulaitis, susimąstymo nuotaikoje suartindamas visus su Kūrėjo buvimu mūmuse ir šalia mūsų.

Popietiniai žaidimai vėl buvo pajavairinti ps. Julijos Taorienės prarastomis diskusijomis apie moralinę atsakomybę, o kun. Saulaitis visus vedė seselės Ignės paruoštu „Anykščių šilelio“ taku. Į susitikuvės suvažiavimą jaunimas ir vadovai iš įvairių JAV ir Kanados vietovių. Tarp maldos ir žaidimų, diskusijų ir dainų, vėliavų ir laužų prabėgo turtingas savaitgalis, praturtinęs jaunų skautų ir skautų dvasią, puikiai išmąstyta programa papildydama jų žinias apie Lietuvą per „Anykščių šilelio“ simboliką, kurioje tiek pati turtinga gamta, tiek lietuvių santykis su ja mūsų didmiesčio jaunimą subtiliai palietė mistikos ir grožio sparnu. Tai kelios didelės naudos dienos, praleistos broliškoje — seseriškoje atmosferoje, žavioje gamtoje ir tikrame dvasiniame pakilime.

s. Aurelija Balašaitienė

BURIAVIMO KURSAI JŪRŲ SKAUTAMS

L.S. Brolijos ir Seserijos jūrų skautų-čių skyriai ir šių vasarą jūrų skautams ir j. skautėms ruošia vienos savaitės buriaavimo kursus — stovyklą. Stovykla vyks liepos 12-19 dienomis; vieta ir smulkesnės žinios bus paskelbtos artimiausiu laiku. Stovyklautojų skaičius ribotas. Dalyvauti galės jaunimas nuo 12 metų (išlaikę I-ji jūrų jaunųjų patyrimo laipsnį ir kit). Ši stovykla ruošiamą jaunimui, ne suaugusiems. Vadovaus patyrę jūrų skautų ir skautėjų vadovai, vės.

L.S.S. Vyriausias Skautininkas Juozas Šarauskas žygiuoja Tarptautinėje stovykloje A. Panemunėje 1939 metais. 1941 m. birželio mėn. jis buvo rusų sušaudytas prie Červenės.

Nuotr. V. Augustino

KELI IŠ TŪKSTANČIŲ

Minėdami tragiškojo birželio įvykius Lietuvoje, prisimename savo tautos ir tėvynės nelaimės ir kančias, žuvusius ir tragiškai mirusius tautiečius, o ypač tų įvykių paliestuosius šeimų narius ir artimuosius; prisimenam ir savo skautiškosios šeimos narius. Šį kartą prisiminsime kelias bolševikų teroro aukas, apie kurias kun. dr. Juozo Prunskio spaudai paruošė ir Lietuvių Šaulių sąjungos tremtyje centro valdybos 1982 m. Chicagoje išleistoje knygoje „Bolševikų nužudyti šauliai“ rašoma:

KVIKLYS, MEČYS, s. Niukodemo, g. 1901 m. Savasuose, Daugailių vls., Utenos aps. Pedagogas, visuomenės veikėjas, dalyvavo šaulių, tautininkų, mokytojų sąjungos, skautų ir kt. organizacijų veikime. 1920-41 m. dirbo pedagoginį darbą, 1929 m. pradžios mokyklų inspektorius,

1931 m. Jurbarko, 1934 m. Rokiškio gimnazijų direktorius, vyresnysis viduriniųjų mokyklų inspektorius, Švietimo ministerijos pradžios mokslo departamento direktorius, 1939 m. Tautininkų sąjungos gen. sekretorius. Bendradarbiavo spaudoje. 1941 m. birželio 14 d. bolševikų su šeima išvežti į Sibirą, mirė 1953 m. lapkričio 8 d. Sverdlovsko koncentracijos stovykloje nuo bado ir ligų.

ŠIRVINSKAS ALEKSANDRAS (ALEKSAS), s. Kazimiero, g. 1914 m. sausio 20 d. Mažeikiuose. Mokėsi vietos pradžios mokykloje ir gimnazijoje. Paskiau Jėzuitų gimnazijoje Kaune. Lankė Prekybos mokyklą Šiauliuose.

Buvo jūrų skautas, šaulys. Kurį laiką dirbo Mažeikių komendantūroje, 12-tame šaulių rinktinės štabe buvo raštininkas. Vėliau perėjo dirbti į Ūkio banką, Mažeikių skyrių.

1940 m. bolševikai likvidavo Ūkio banką ir jis buvo perkeltas į Komunalinį banką Šiauliuose. 1941 m. priartėjęs karo veiksmams, iš Šiaulių mst. pasitraukė į Voveriškius, netoli Šiaulių. Birželio mėn. bolševikai jį ir kitus Voveriškiuose buvusius suėmė ir uždarė Šiaulių kalėjime. Ten Aleksandras buvęs sumastas. Komunistai, besitraukdami iš Šiaulių kalinius išvežė į Rusiją. Jų tarpe buvo ir Aleksandras. Gautomis žiniomis, Aleksandras mirė 1942 m. sausio 13 d. kažkur Krasnojarske (Sibire).

Gyvendamas Mažeikiuose, Aleksandras priklausė jūrų skautams. Mėgo vandens sportą, lauko ir stalo tenisą, šaudymą, čiuožimą ir slidinėjimą. Baidare nuplaukdamo iki Ventos aukštupio. Pasidarydavo baidarės ir slides bei kitus sporto reikmenis. Buvo Mažeikių 13-tos šaulių rinktinės, 3-čio Mažeikių būrio šaulys. Taip pat priklausė Mažeikių šaulių sporto klubui. Kauno šaulių sąjungos šaudymo rungtynėse atstovavo 13-tajai šaulių rinktinei ir Mažeikių šaulių būriui. Dalyvavo šaulių sąjungos 20-ties metų sukakties suvažiavime Kaune.

ŠARAUSKAS JUOZAS, s. Antano, g. apie 1893 m. Kamariskių vnk., Baisogalos vls., Kėdainių aps., pulkininkas, savanoris, dalyvavo Lietuvos laisvės kovose, apdovanotas Vyčio kryžiumi su kardais, 5-to laipsnio. Karo mokyklą baigė Rusijoje. 1918 m. grįžo į Lietuvą. 1918 m. gruodžio 21 d. paskirtas Kėdainių srities apsaugos viršininku, sėkmingai suorganizavo Kėdainių gynimą prieš bolševikų puolimą. 1919 m. kovo 20 d. paskirtas Kėdainių srities karo komendantu. Ilgesnį laiką dirbo kariuomenės štabe ir Lietuvos šaulių sąjungoje, 1939 m. buvo Lietuvos šaulių sąjungos Tarybos narys. Nuo 1929 m. ligi 1940 m. bolševikų okupacijos buvo kariuomenės štabo spaudos ir švietimo skyriaus viršininkas, 1935-1940 m. Lietuvos skautų sąjungos vyr. skautininkas. 1941 m.

balandžio pabaigoje ar gegužės pradžioje bolševikų suimtas, Kauno NKVD būstinės požemiuose tardant muštas, kalintas Kauno sunkiųjų darbų kalėjime, 1941 m. birželio 23 d. išvežtas į Minską, nuvarytas į Červenę, Gudijoje, ir ten 1941 m. birželio 26-27 d. enkavedistų miške sušaudytas.

VYLIUS VELAVIČIUS IGNAS, s. Antano, g. 1904 m. Pavardenės bžk., Varnių vls., Telšių aps., ats. aviacijos kpt., Klaipėdos atvadavimo dalyvis, šaulys ir skautų draugovės draugininkas, 1940-1941 m. bolševikų okupacijos metu visą laiką kalintas Kauno sunkiųjų darbo kalėjime. Išėjęs į laisvę 1941 m. birželio 23 d. Vokiečių okupacijos metu buvo Kauno sunkiųjų darbų kalėjimo viršininkas. Vienas iš Lietuvos laisvės armijos vadų, parūpinęs jį vokiečių giūklų Lietuvoje liekantiems partizanams. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. Apsisprendęs kovoti pogrindyje, grįžo. Bolševikų suimtas 1945 m. gruodžio mėn. ir nužudytas 1946 m.

UBEIKA ANTANAS, g. Padustelio k., Dusetų vls., Zarasų aps., gyveno Kurklių k., Vyžuonų vls., Utenos aps., mokytojas, šaulys. Jis ir jo krikštui paruoštas sūnelis 1943 m. žuvo, kai bolševikai partizanai apsupę jų namą apšaudė iš automatų ir įmetė granatą. Žmonai Reginei Kumelytei buvo sunkiai sužeistos abi kojos. Ji buvo g. 1913 m., baigusi Utenos gimnaziją, Pedagoginį institutą Klaipėdoje, šaulė, skautė, draugininkė. Peršauta gydėsi Utenos ligoninėje. Po karo įstojo į partizanų eiles, kautynėse sužeista, nuo žaizdų mirė 1949 m.

Minint tragiškojo birželio įvykius ir prisimenant tų įvykių aukas, prisimintinas ir skautiškosios martiriologijos kaupimo reikalas. Visi turintieji žinių apie bolševikų ir nacių nužudytus, nukankintus ir ištremtuosius, 1941 m. sukilime ir partizanų kovose žuvusius skautų organizacijai priklausiusius asmenis, yra prašomi suteikti, kad ir trumpas žinias, o jei turima, prisiųsti ir nuotraukas (jos bus gražintos) „Skautybės kelio“ redaktorei Irenai Regienei. Siųsti „Draugo“ adresu, 4545 W. 63rd. Street, Chicago, IL 60629.

- Dr. Romualdas Povilaitis**
DANTŲ GYDYTOJAS
Tel. 767-7575
5780 Archer Ave.
(6 blokai į vakarus nuo Cicero Ave.)
Valandos pagal susitarimą
- DR. KENNETH J. YERKES**
DANTŲ GYDYTOJAS
Pensininkams nuolaida
2436 W. Lithuanian Plaza Court
Chicago, Illinois 60629
Tel. 925-8288
Valandos pagal susitarimą

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)
Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629.
Second class postage paid at Chicago, Ill.
Subscription Rates: \$53.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. \$53.00. Foreign countries \$53.00.
Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adresu, gavus iš jo mokėstį, atžymina, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams 1/2 metų 3 mėn.
Chicago ir Cook County	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Užsienyje	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Kitur — Amerikoje	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Savaitinis (šeštad. pried.)	\$30.00 \$19.00 —

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30—4:00; šeštadieniais nedirba.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Neunaudotų straipsnių neaugo. Jūs gražina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį netaisako. Skelbimų kainos prišunčiamos gavus prašymą.

„LITUANICOS“ TUNTO GEGUŽINĖ

„Lituanicos“ skautų tuntas birželio 21 d. (šešt.), Ateitininkų namuose Lemonte rengia smagią skautišką gegužinę, kuri bus užbaigta vakare Joninių laužu. Daugiau informacijų — ateinan-

čia savaitę. Dabar visi pasižymėkite kalendoriuose datą ir planuokime tą dieną praleisti skautiškoje gegužinėje.

DR. IRENA KURAS
KŪDKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
3200 W. 51st Street
Ofiso tel. RE 7-1168;
Reizd. 385-4811

Dr. Tumasonio ofisa perėmė
DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUŠ LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir
ketv. 9-12. Penkt. 11-2

Ofs. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533
DR. FRANCIS MAZEKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4, 6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12, 1-6.

Tel. 436-7700
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
J.A.C.C.
KARDIOLOGAS
Sirdies ligos
6132 S. Kedzie Ave., Chicago
Valandos pagal susitarimą

Namų 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS —
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

Tel. 282-4422
DR. ROMAS PETKUS
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Chicago Eye Institute
4200 N. Central Ave.
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJAS
8104 S. Roberts Road
I mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 563-0700
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK LUCAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir „Contact lenses“
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

Dr. Tumasonio ofisą perėmė
T. RAMA, M.D.
Specialybė — Chirurgija
2454 West 71st Street
Tel. 434-1818 — Rez. 852-0889
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt.
3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. ANTANAS G. RAZMA
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
2636 W. 71st St., Chicago, Ill.
Tel. 436-0100
10522 S. Cicero St., Oak Lawn, Ill.
Tel. 636-2992
Valandos pagal susitarimą

Anykščių šilelio“ susitikuvėjų dalvniai. Nuotr. M. Žitkauskas

Sovietų blokas

SMAUGIA INFORMACIJA

Turime nemažai tarptautinių konferencijų, ypač ryšium su tikrinimais, kaip vykdomi Helsinkio susitarimai. Tokios konferencijos buvo Madride, Belgrade, Budapešte, Berne, Otawoje. Artėja konferencija Vienoje. Visose tų konferencijose ryškėja vienas būdingas bruožas: Sovietų Sąjunga su savo satelitais užblokuoja, kad posėdžiuose negalėtų dalyvauti laikraštinių. Vakariečiai nori užsienio žurnalistus įsileisti, nes vakariečių užimama linija garbinga ir teisinga, tuo tarpu Sovietų Sąjunga su Varšuvos pakto valstybėmis griežtai laikosi priešiška. Jos pačios jaučia, kad būtų gėda, jei pasaulyje plačiau būtų skelbiama jų užimtoji pozicija ir jų vykdomi Helsinkio įsipareigojimų laužymai. Tai, žinoma, štrauso taktika, nes vakarų valstybės gali sušaukti savas spaudos konferencijas ir painformuoti, kas dedasi. Bet vis dėlto Maskva atkakliai priešinas spaudos stebėtojų dalyvavimui ir labai suprantama kodėl.

Laimė, kad amerikiečiai šioje srityje gražiai pasauliui pasitarnauja. Be kitų dalykų, JAV Valstybės departamentas leidžia šiais klausimais labai atviras, gausiai faktiškai paremtas informacijas. Viena tų leidinių rūšis yra „Implementation of Helsinki Final Act“. Neseniai pasirodė jau 19-tas pusmetinis šis leidinys, o iš viso Valstybės departamentas savo specialiu raportu jau yra išleides 134. Juose labai daug žinių apie sovietinio bloko vykdomus Helsinkio susitarimų laužymus, apie nusikaltimus Europos saugumui, apie klūtis ekonominio, mokslinio ir technologinio bendradarbiavimo srityje, apie trukdymus susijungti perkirtoms šeimoms, apie religinę spaudą ir pateikiama daug kitų masinėms spaudos faktų, kurie mums daugiausia jau žinomi.

Naujausiam numeryje plačiau dėstoma, kaip Maskvos blokas trukdo korespondentų, spaudos informacijų veiklą. Pabrėžiama, kad nežūrint įsipareigojimų Helsinkio, nežūrint pasižadėjimų Madride ir kitomis progomis, kur Maskvos blokas buvo įsipareigojęs leisti pardavinėti kituose kraštuose išleista spauda, atvykstantiems laikraštiniams duoti įvažiavimo vizas be delsimo, nuolatiniams korespondentams ir jų šeimoms duoti daugiopas įvažiavimo ir išvažiavimo vizas bei kelionių galimybes, tai nevykdoma. Buvo pasižadėję užsienio žurnalistams padaryti labiau prielankius informacijų šaltinius, leisti laikraštiniams su savimi turėti asmeniškus užrašus ir duomenų rinkinius. Deja, tie įsipareigojimai komunistų žiauriai laužomi. Maskvoje amerikiečių laikraščiai neleidžiami pardavinėti kioskuose, išskyrus retus komunistų leidinius. Tik aukštesniems pareigūnams ši spauda prieinama ir tai tik su nemažais apribojimais. JAV leidžiamas žurnalas „Amerika“ būtų populiarus Sovietų Sąjungoje, tačiau jį gali pasirodyti tik labai riboti egzempliorių skaičius. Dideli kiekiai to leidinio gražinami JAV ambasada, kaip „neįsparduoti“. Amerikiečių filmai labai ribotai teisi leidžiami. Amerikos Balso ir Laisvės radijo pranešimai trukdomi.

Rumunija skelbiama cenzūrai panaikinusi, tačiau visi komunikacijos būdai yra komunis-

tinės valstybės kontroliuojami ir pirmiausia naudojami tik komunistų partijos propagandai. Tačiau Amerikos Balso ir Radijo Liberty transliacijos, bent šį laikotarpį, kurį apima Valstybės departamentas, pranešimas, nebuvo trukdomos. Bibliotekose leidiniai griežtai kontroliuojami, draudžiamų knygų skaičius padidėjęs. Viešbučiuose vis tik pasitaiko, kad vakariečių periodiniai leidiniai perduodami. Rumunija neleidžia naudoti užsienio valiutos užsisakymui kitų kraštų laikraščių. Esant biudžeto suvaržymams, valstybės nuosavybėje esanti televizija jau keletą metų nėra pirkusi amerikiečių filmų.

Užsienio žurnalistai laikomi įtartinais. Vieno didžiojo JAV laikraščio korespondentas buvo paskelbtas „persona non grata“, turėjo pasitraukti. Kito laikraščio korespondentas, net Pulitzer premija apdovanotas, susilaukė griežto įspėjimo. Pagrasinta, kad bus išstremtas iš Rumunijos, jei neprisisitaikys. Atsilankantiems korespondentams įsakta parašyti interviu duoti patikrinti valdžios įstaigoms. Rumunijoje nėra nuolatinio amerikiečių spaudos korespondento, nors šiaip per metus duodama apie 20 vizų trumpai atsilankantiems amerikiečiams laikraštiniams. Jei ir įstengė tręti laikraštinių gauti akreditaciją ilgesniam laikui, tai vistiek jie turi vizas tik vienam atvykimui. Rumunijos įstatymai reikalauja, kad to krašto piliečiai praneštų valdžios įstaigoms, jeigu jie turėjo kokį nors kontaktą su užsienio žurnalistu. Laikraštiniams turi duoti valdžios įstaigoms savo rašomųjų mašinėlių raidžių atspaudus.

Vengrijoj amerikiečių laikraštiniams gali lengviau lankytis. Televizijos ir laikraščių korespondentams leidžiama kartu atsivežti ir savo technikus, nors pasitaikė, kad vakarų korespondentai buvo išstremti iš Vengrijos. Rytų Vokietijoje užsienio žurnalistų atžvilgiu parodomą šioks toks mandagumas, bet įstatymas draudžia jiems keliauti į pasirinktą vietą, negavus pirma specialaus leidimo. Tarpais neįsileidžiama techniškojo personalo, reikalingo televizijos ar spaudos korespondentams. Visoms išvykoms iš Berlyno reikia gauti leidimą. Vakarų laikraštiniams pirma turi gauti leidimą, jei nori daryti interviu ar užmegzti kokį informacijų ryšį. Tą dalyką valstybė griežtai kontroliuoja ir daugelis vokiečių neturi teisės kontaktuoti užsienio korespondentų. Laikraštiniams yra suvaržymų, kokius savus spaudos šaltinius jie gali įsivežti į Rytų Vokietiją.

Cekoslovakijoje užsienio žurnalistų darbas nėra pavojingas, tačiau priėjimas prie informacijų šaltinių stipriai suvaržytas. Amerikiečiai korespondentai Cekoslovakijoje neturi platesnių galimybių keliauti po kraštą. Negerėja galimybės palaikyti ryšius su informacijų šaltiniais.

Bulgarijoj užsienio laikraštinių sąlygos sunkios ir apsunkinimai didėja. Daug sunkesnės galimybės užsienio korespondentams lankytis Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje. Visa laimė, kad mes turime tokių nuostabių laikraštinių, kurie rizikuodami savo laisve, net ir gyvybę, leidžia pogrindžio spauda. Ji mus pasiekia ir plinta po pasaulį įvairiomis kalbomis.

Juoz. Pr.

BALTISTIKOS KONFERENCIJA

(Pabaiga)

Antrąją sesijos paskaitą „Who Killed the Jews of Latvia?“ („Kas išnaikino Latvijos žydus?“) skaitė Andrew Ezerigalis (Ithaca College). Latvijos žydų naikinimą padalino į tris bangas: 1941 birželio 23 dieną — 1941 m. lapkričio ir gruodžio mėn. buvo išnaikinti apie 40,000 žydų. Po to Latvijoje buvo naikinami žydai, atvežti iš kitų kraštų. Iš viso Latvijoje žuvo apie 70,000 (iš 93,000) latvių žydų. Ezerigalis pripažino, kad žydų naikinimas Latvijoje nėra išsamiai ištirtas dėl dokumentų trūkumo. Latvių žydų istoriją galima rasti vokiečių ir sovietų dokumentuose, vokiečių kolaborantų teismų užrašymuose ir t.t.

Į patį klausimą — kas išnaikino Latvijos žydus? — Ezerigalis atsakė, aiškindamas, kad pats naikinimas buvo atliktas Einsatzkomandų ir Latvijos specialaus SS bataliono. Diskusijoje iškilo keletas klausimų, jų tarpe pastaba, kad Wehrmacht nebuvo toks nekaltas, kaip daug kas tiki. Ezerigalis, nors sutikdamas, kartu pareiškė, kad nėra radęs įrodymų, jog Wehrmacht buvo išsuktas į Latviją padėti žydus naikinti. Iškeltas ir sovietų kaltės klausimas. Argi jie nežudė žydų, neišstremė jų? Taip, atsakė Ezerigalis, tačiau neturime aiškių informacijų apie sovietų išstėrimus.

Po to buvo trumpas filmas: „Riga: A Tale of Two Ghettos“ („Riga: dviejų getų pasakojimas“). Filmas, sudėtas Holocaust Memorial Council iš vinječių tų, kurie peryvenę Rygos getą ir išlikę gyvi. Po filmo ejo OSI atstovo Stephen Rogers komentaras. Pabrėžė, kad šis istorijos laikotarpis turi būti objektyviai tyrinėjamas, kad reikia naudotis visais tinkamais dokumentais. Pareiškė nuomonę, kad filmas suteikia matomą įspūdį, kad reikia daugiau panašių ludinimų.

Diskusijų metu vadovai priminė, kad priimsiantys tik faktiškus klausimus. Nustebau, kad buvo gana mažai klausimų. Buvo klausta, kiek iš viso latvių prisidėjo prie žydų naikinimo. Ezerigalis atsakė, kad turbūt mažiau tūkstančio. Vienai dalyvei nepatiko Ezerigalio nformalumas, kalbėjęs apie visos Latvijos žmones, anot jos, davęs publikai suprasti, kad kaimuose buvo žudomi žydai, kai iš tikrųjų žudynės vyko

RIMA JANULEVIČIŪTĖ

miestuose. Bandyta iškelti klausimą apie sovietų archyvų naudojimąsi — Ezerigalis. Buvo paklaustas, ar sovietų archyvai yra nieko verti iš istorinio taško. Ezerigalis tvirtino, kad jis norėtų gauti daugiau informacijų iš Sovietų Sąjungos šaltinių. Rogers irgi aiškino, kad istorikai, objektyviai tyrinėdami klausimus, turėtų visus dokumentus rinkti.

Vakare Elvehjem Art Museum buvo literatūrinė programa Vitalija Bogutaitė, Astrida Ivask, Ivar Ivask, Laila Muizniece ir Tomas Venclova skaitė savo kūrinius originalia ir angli kalbomis. Šeštadienį, gegužės 31 d., sesijos prasidėjo 8:30 val. ryto. Pirmoji mano lankomoji sesija — „Research Funding: Finding Sources and Unlocking Resources“ („Tyrinėjimui pinigai: šaltinių radimas ir atrakinimas“). Vadovas Valters Nollendorfs (University of Wisconsin-Madison) pradėjo sesiją, aiškindamas, kad baltistikos studijos yra nauja mokslo šaka Amerikoje. Baltistikos studijų, kaip tokių, Amerikos universitetuose nėra. Yra tik pavienės lietuvių ar latvių studijų šakos. Tad ir tyrinėjimui pinigų šaltinių yra stoka. Nollendorfs pristatė George Farr, Jr., iš NEH (National Endowment for the Humanities), kuris išaiškino NEH programą — stipendijų (fellowships) kategorijas. Jei interesuojatės tuo klausimu, rašykite National Endowment for the Humanities, Public Affairs Office, 1100 Pennsylvania Avenue NW, Washington, D.C. 20506.

Po pertraukos ėjusioje Baltistikos studijų sesijoje Diana Bieliauskaitė iš National Academy of Sciences skaitė paskaitą: „Scientific and Cultural Exchanges with the Baltic States“ („Moksliniai ir kultūriniai apsieitimai su Pabaltijo kraštais“). Nors paskaitą pradėjo įdomiai, aš neilgai jos klausiausi, nes norėjau išklausti Algio Norvilo (St. Xavier College) paskaitą: „Which Language Shall We Speak? Language Choices Among Young Lithuanian Bilinguals“ („Katra kalba mums kalbėti? Jaunų lietuvių dvikalbių kalbos pasirinkimas“).

Norvilas pradėjo paskaitą laikrodžio mušimas. Pleškys atsakė devynis dūžius ir tarė: — Man laikas į bažnyčią. Apsisuko ir nuėjo į kamara pasiimti švarko, o minutę vėliau iššlino pro mažąsias duris į kelia. Netrukus tarpduryje pasirodė Elzė. — Galėsim keliauti. Procesija eis aplink bažnyčią, ir mes jai priklausom, negalim paskutines pasirodyti. Elzės vedami visi traukė į tarpulaukė, kur nežymiai išmintas takas bylojo, jog juo nedaug kas vaikščioja. Vienoje pusėje šakniškių laukai, plačiais rėžiais išdalinti, skendėjo saulėje, ir pritvęs žemdirbys, tik akį užmetęs, galėjo pasakyti, kur koks pasėlis augo. Dešinėje žaliavo Dargių kaimo ganyklos, dar neblogai išsilaikiusios, nors ir kasdien čia ganėsi didelė galvijų kaimenė.

Retai svetimuosius tesutikdami, galvijai dairesi į praeivius, atidžiai tyrinėjo, lyg įspėti norėdami, ar tie dvikojai kartais nesugalvos per arti prie jų prieiti. O du juodmargiai veršeliai, juodomis linksmomis akimis, taip drąsiai prie tako ėdinėjo, jog Kristutė neiškentusi vieną jų paglostė, tik tada abu išdykėliai pasipardė ir lyg ko išsigandę nurūko už krūmokšnių.

— Žiūrėkit! Ten tos dvi žalmargės su berželiais ant ragų. — pranešė Kristutė, rodydama dvi karves, sustojusias prie sukasto kupsto, kurį ir jie turėjo praieiti, nes šalia tako buvo. — O kokia tau naujiena! — atsiliepė Elzė. — Juk Devintinės, visi piemenys puošia berželiais melžiamas karves, kad sūrį iš šeiminkės gautų. — Vakare, kai Vincukas pargins bandą, ir mūsų tvarte pamatysi pusę galvijų papuoštus ragais. Vincukas žadėjo puošti visus gyvulius, kurie tik ragus turi. — paaiškino Pranas. — Ir jis gaus sūrį? — Aišku gaus. Visi piemenys, aprėdę per

liūdnu faktų, kad JAV-ese kalbos pranyksta jau trečioje kartoje. Jis pats susidomėjo lietuvių šnekamosios kalbos pasirinkimu, kai prieš kelerius metus susidūrė su tuo klausimu stovykloje. Stovyklautojų buvo apie šimtas, visi gana gerai valdė angli ir lietuvių kalbas. Tačiau Norvilas pastebėjo, kad jaunuoliai tarpusavyje kalbėjosi angli kalba. Jis panorė išgildinti to pasirinkimo priežastis ir Chicagoje paprašė 17 merginų, 19 vyrų (visi universitetinio amžiaus studentai) užpildyti tam tikras studijines anketas. Studentai buvo prašomi aprašyti, kaip jie pasirenka šnekamąją kalbą, kai susitinka su draugais. Daugumas pranešė, kad jaučiasi patogiau naudodami angli kalbą, kad jiems lengviau suprasti lietuviškai, sunkiau skaityti ir rašyti. Kai kurie, atrodo, lyg ir gėdinosi lietuviškų žodžių trūkumu, todėl vis pasirinko angli kalbą. Vieni atsakė, kad draugai kalba angliškai, tai su jais tada automatiškai pradeda angliškai kalbėti. Kai kuriems buvo svarbus draugų lietuvių kalbos mokėjimas. Jeigu draugas laisvai nevaldys lietuvių kalbos, tai tada jau būtinas angli kalbos naudojimas.

Norvilas rado, kad lietuvių kalba lyg ir sentimental. Vienas studentas pareiškė, kad didžioji mokėdamas lietuvių kalbą, kitam patiko mokėti kalbą, kurios kiti žmonės nemoka. Tuo pačiu angli kalbos vartojimas buvo laikomas svarbiu, nes tai yra gyvenamosios šalies kalba — ją reikia gerai mokėti. Šioji lietuvių kalbos mokėjimo ir vartojimo problema ne nauja. Jau seniai lietuviškų mokyklų mokytojai dejuoja, kad kalbos žinojimas vis smunka. Ir toliau smuks, jeigu vaikai neišmoks namuose lietuvių kalbos, jeigu tėvai neteiks pakankamai svarbos Lietuvai, jos istorijai, literatūrai...

Kita AABS konferencija yra planuojama 1988 m. University of Maryland.

280.000 ŽMONIŲ FESTIVALIS

Chicagos Grant Parke perėitą savaitgalį buvo trijų dienų vadinamas mėlynasis festivalis, kuriame juodųjų ir kitų menininkai atliko programą. Iš viso dalyvavo apie 280,000 žmonių, ypač sekmadienį.

Sol. Jonas Vaznelis pasirodęs „Vilniaus Telio“ operai. Nuotr. J. Tamulaičio

Ir arabams įgriso terorizmas

Kairas. Egipto prezidentas Mubarak pasiūlė sušaukti tarptautinę konferenciją kovai su terorizmu. Prezidentas pažymėjo, kad terorizmas yra tapęs nepaprastai rimta problema, todėl visi pasaulio kraštai turi imtis vieningų priemonių terorizmui pasipriešinti. Būdinga, kaip pastebi apžvalgininkai, kad vis daugiau arabų kraštų reikia susirūpinimą tarptautinio terorizmo apraiškomis, įsitikine, jog kraštutinių arabų vykdomi smurto veiksmai kenkia arabų tautų reikalui ir trukdo politiniai išspręsti ju problemas. Apžvalgininkų nuomone, arabų valstybės, nors ir neoficialiai, siekia atsirišti nuo kraštutinės politikos, kaip, pavyzdžiui, kuria vykdo dabartinis Libijos režimas, kuris yra laikomas pragaištingas arabų bylai. Taip pat ir neprisijungusių kraštų sąjūdis, pasmerkęs amerikiečių antpuolį prieš Libiją, pirma kartą taip pat pasmerkė ir teroristinius veiksmus, kuriuos vykdo paskiri asme-

nys, asmenų grupės arba valstybės. Europos Bendrosios rinkos šalių užsienio reikalų ministrai, ne kartą svarstė konkrečias priemones kovai su terorizmu. Be kita ko, Vakarų Europos kraštai numato uždrausti ginklų pardavinėjimą Libijai. Bus reikalaujama, kad Libija sumažintų savo diplomatų skaičių Europos sostinėse, bus suvaržyta ju judėjimo laisvė, apribotos įvažiavimo vizos Libijos piliečiams.

Kai kada žmonės kaltinami, kad jie nepažįsta savo silpnųjų, bet galbūt tiek pat yra žmonių, kurie nepažįsta savo jėgų. Su žmonėmis esti taip, kaip su kai kuriomis žemėmis, kur slypi aukso gyslos, apie kurias jų savininkai nieko nežino. Dean Swift

Moterystė yra laimės pažadėjimas ir kantrybės priėmimas. G. Papini

KAIMIEČIO UŽRAŠAI

Vienos šeimos gyvenimo iškarpa

J. ZARA

49 I tą vakarą idilija įsijungė iš pamiškės atsikridusi strazdų pora. Jie elgėsi taip, lyg būtų pirmą kartą savo gyvenime išvydę dvikojį tvarinį — žmogų. Iš tolo suko ratą ir daug garsiau negu paprastai rėkė savo čak-čak-čak, lyg vartydami įsibrovėlius tolyn. O ten, pačioje pamiškėje, rėkavo pempės, gainiodamos nuo lizdo įtartina stambų paukštį.

— Gana žiopsoti! — pasakė lyg iš gilaus susimąstymo pabudęs Pranas. — Juk berželių atvažiavom, o ne vasaroti! — Sutempė vadeles, ir vežimas pajudėjo pirmyn.

Pavažiavo gabaliuką ir vėl sustojo. Prasidėjo tokia kelmynė, kad nebuvo, kur vežimui prisisukti. Abu išsuko iš vežimo ir ėjo pėsčiomis. Berželiai buvo netoli, juos jau matė.

— Gerai sakė tėtis, kad naujaukrys, kaip koks ponas, kelias žiemas iš eilės galės kelmiais kurenti. — Net nusišypojo bernas, taip jam smagu pasidarė. — Tu, Janyt, rudenį galėsi šermukšnių uogas rinkti ir dėl gumbo tauptyti, o aš, kai tik su tėčiu nuo didžiųjų darbų apsiginsime, pradėsiu tuos kelmelius tvarkyti. — Tokia galybė kelmų, ir tu manai susidoroti? — Nieko čia baisaus nėra. Per kelerius metus bus jie aptvarkyti.

Temstant grįžo su berželiais namo. Tą vakarą vaikas su tokiu susizavėjimu ėmė pasakoti tėvui apie viską, ką jis pašilėje buvo matęs, jog tėvas tik nusišypojo ir tarė: — Gerai, kad tau patinka, juk tai tavo žemė.

Pro praviras trobos duris pasigirdo sieninio

laikrodžio mušimas. Pleškys atsakė devynis dūžius ir tarė: — Man laikas į bažnyčią. Apsisuko ir nuėjo į kamara pasiimti švarko, o minutę vėliau iššlino pro mažąsias duris į kelia. Netrukus tarpduryje pasirodė Elzė. — Galėsim keliauti. Procesija eis aplink bažnyčią, ir mes jai priklausom, negalim paskutines pasirodyti. Elzės vedami visi traukė į tarpulaukė, kur nežymiai išmintas takas bylojo, jog juo nedaug kas vaikščioja. Vienoje pusėje šakniškių laukai, plačiais rėžiais išdalinti, skendėjo saulėje, ir pritvęs žemdirbys, tik akį užmetęs, galėjo pasakyti, kur koks pasėlis augo. Dešinėje žaliavo Dargių kaimo ganyklos, dar neblogai išsilaikiusios, nors ir kasdien čia ganėsi didelė galvijų kaimenė.

Retai svetimuosius tesutikdami, galvijai dairesi į praeivius, atidžiai tyrinėjo, lyg įspėti norėdami, ar tie dvikojai kartais nesugalvos per arti prie jų prieiti. O du juodmargiai veršeliai, juodomis linksmomis akimis, taip drąsiai prie tako ėdinėjo, jog Kristutė neiškentusi vieną jų paglostė, tik tada abu išdykėliai pasipardė ir lyg ko išsigandę nurūko už krūmokšnių.

— Žiūrėkit! Ten tos dvi žalmargės su berželiais ant ragų. — pranešė Kristutė, rodydama dvi karves, sustojusias prie sukasto kupsto, kurį ir jie turėjo praieiti, nes šalia tako buvo. — O kokia tau naujiena! — atsiliepė Elzė. — Juk Devintinės, visi piemenys puošia berželiais melžiamas karves, kad sūrį iš šeiminkės gautų. — Vakare, kai Vincukas pargins bandą, ir mūsų tvarte pamatysi pusę galvijų papuoštus ragais. Vincukas žadėjo puošti visus gyvulius, kurie tik ragus turi. — paaiškino Pranas. — Ir jis gaus sūrį? — Aišku gaus. Visi piemenys, aprėdę per

Devintines karves, gauna po sūrį. Tai jų šventė, ir jie verti tokio atlyginimo. Atsilindama nuo ganyklos, Kristutė dar spėjo pamatyti, kaip papuosta raguotė pasigardžiudama skabė žalumynus nuo šalia stovinčios žalmargės, o piemenukas, kurio iki šiol ji nebuvo pastebėjusi, garsiai šaukdamas, bėgo vartyti iš rugių telyčią. — Šiu, bestija, šiu! Atrodė, jog buvo užėjusi tokia valandėlė, kad tik maldininkai buvo vyriausi peisažo pajaurintojai, nes dar tolokai, keliukyje, kuris ėjo per laukus į miestelį, traukė kuonė pusė Dargių kaimo žmonių. Čia buvo šviesiomis suknelėmis pasipuošusios merginoms, su gėlių puokštelėmis rankose ir šilkinėmis skarytelėmis ant galvų, tamsiai pasirėdžiusios moterys ir senos mamunės darniai maišėsi tarp jų, o jau vyrai — tie buvo apsirėdę kuo kas turėjo. Vieni vilkėjo šviesaus molo dryžuotas eilutes, taip mėgia mas šiltomis vasaros dienomis, kiti tamsaus audeklo vilnonius ar pusvilnonius drabužius, bet visi būv namų darbo aprėdę, nes kaimiečiams tai būv prieinamiausia.

Kai ten, dar toli, drožė dargiškaiai, į taką, kuriu traukė Pleškio jaunimas, ežia nuo vadinamos Pelky nės artinosi dvi merginos. Buvo dar tolokai ir nebuvo aišku, ką jos rankose turėjo, bet jos kažką nešė ir kažkaip keistai rankomis smigėdėjo. — Veje! Morkutės eina! — pasakė Elzė, kad pažinus merginas parugėjo. Ir tuoj paaiškino: — Kaip visada, dar be pusrėčių, valgydamos eina! — Kaip tai valgydamos? — nustebė Pranas. — Ogi matai, kad jaunesnioji, Marcelė, duben laiko, o vyresnioji, Agnieška, kaldūnus į burnkėms. Valgo ir Marcelė, neatsilikė. Dabar ir Pranas įsiūnėjo. Tai, ką mergina turėjo rankoje, nebuvo gelio puokštė. Taip, taip, jo valgė, ir tai pateisino tuos keistus rankų judesius. (Bus daugiau)

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SAJUNGOS SEIME

Ryžtas dirbti Lietuvai ir išeivijai (I)

JURGIS JANUŠAITIS

Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos devynioliktasis seimas šiais metais vyko gegužės mėn. 24-25 d. Los Angeles, Californijoje. Į šį seimą iš įvairių Amerikos lietuvių kolonijų, pagal mandatų komisijos pranešimą, suvažiavo: Sąjungos valdybos — 3 nariai, Tarybos — 14, kontrolės komisijos — 1, skyrių atstovų — 30, Seimo rengimo komiteto — 15 ir žurnalistų — 3. Viso su svečiais seime dalyvavo virš 100 asmenų. Taigi seimas gausus, o taip pat buvo ir darbingas.

Seimo pirmoji diena — gegužės mėn. 24 d. — pradėta 10:15. O seimo dalyvių registracija vyko jau nuo 9 val. ryto.

Seimą pirmoji sveikino ALT sąjungos Los Angeles skyriaus pirmininkė R. Sakienė. Ji pasidžiaugė seimo dalyvių gausumu. Pažymėjo, kad pirmasis steigiamasis ALT sąjungos seimas įvyko 1941 m. Nuo to laiko seimai vykdavo nustatyta tvarka. Palinkėjo našaus darbo ir pažadėjo visiems seimo dalyviams nuoširdžią globą.

Seimo atidaromąjį žodį tarė ALT sąjungos pirmininkas dr. Leonas Kiaučeliūnas. Sveikino seimo dalyvius. Pasidžiaugė Tautinės sąjungos gyvastingumu, atliktais ir atliekamais darbais, kurie tarnauja pavergtos tėvynės sviesesnei ateivii ir lietuviškajai išeivijai. Jis į garbės prezidiumą pakvietė Lietuvos generalinį konsulą A. Simutį, Lietuvos generalinį garbės konsulą V. Čekanauską, Vliho pirmininką dr. K. Bobelį, prelatą J. Kučingį, „Dirvos“ redaktorių V. Gedgaudą, Vilties draugijos pirmininką dr. A. Degesį, Korp! Neo-Lithuania vyresniųjų valdybos vicepirmininką A. Mažeiką, Los Angeles Tautinės sąjungos skyriaus pirmininkę — seimo rengėją ir globėją — R. Sakienę.

Sol. J. Čekanauskienei vadovaujant, akompanuojant R. Apeikytei, seimo dalyviai sugiedojo JAV ir Lietuvos himnus.

Gilių minčių invokacija sukaltėjo prel. J. Kučingis, prašydamas Aukščiausiojo palaimos seimo dalyviams, Tautinei sąjungai ir dirbamiems darbams, kurie tarnauja lietuviškajai išeivijai, pavergtai tėvynei Lietuvai.

Pagerbti sąjungos mirusieji nariai, kurių gana ilgoką sąrašą perskaitė sąjungos valdybos vicepirmininkas P. Buchas.

Kaip jau seimuose įprasta, sveikinimų kalbas pasakė visi garbės prezidiumo nariai.

Ilgesnį, gana taklų žodį tarė Lietuvos generalinis konsulas A. Simutis. Nusakė ALT sąjungos tikslus — darbas Lietuvos laisvei ir nepriklausomybei. Dekojo sąjungai už atliktus didelius ir prasmingus darbus Lietuvai. Gerėjosi sąjungos aktyvumu, gerų leidinių išleidimu, reikšmingu inaušu į Lietuvos laisvės kovą. Prisiminė artėjančią Lietuvos krikšto 600 metų sukaktį. Ji turi būti būtinai švenčiama Lietuvos sostinėje Vilniuje. — Kur mūsų šventieji — Giedraitis, Valančius ir kiti — klausė gerb. konsulas. — Mes laukiame savojo tautos šventojo paskelbimo, laukiame kardinolo, laukiame į Lietuvos Bažnyčios provinciją įjungiant Vilniaus vyskupijai priklausančias sritis. Lietuva, tikintieji laiko sąvartoje sudėjo už tikejimą milžiniškas aukas, paaukojo gyvybes, tad Šv. Sostas į tai turėtų atkreipti dėmesį ir Lietuvos Bažnyčios nelaikyti tik podukra. Gerb. konsulo mintys gilios, įpareigojančios visa lietuviškąją išeiviją vieningai siekti tu tikslu.

Lietuvos generalinis garbės konsulas V. Čekanauskas savo žodyje prisiminė ALT sąjungos ilgą veiklos kelią, suminėjo visa eilę atliktų darbų, sveikino skyrių atstovus, ragino ir toliau su užsidegimu ir ryžtu dirbti ir tapti kelrodžiu kitiems.

Vliho pirmininkas dr. K. Bobelis pasidžiaugė seimo gausumu, narių aktyvumu pažymėdamas, kad sąjunga eina tautinės meilės keliu, jos nariai yra darbštūs ir aktyvūs kitose organizacijose ir nuoširdžiai remia Vliho darbus.

Korp! Neo-Lithuania vyresniųjų valdybos vicepirmininkas Vaclovas Mažeika pažymėjo, kad korporacijos nariai glaudžiai dirba su ALT sąjungos valdyba, remia sąjungos darbus.

„Dirvos“ redaktorių V. Gedgaudas pažymėjo, kad „Dirva“ yra tautinės minties puoselėtoja, ugdytoja, jungianti į vieną šeimą tautinės minties žmones. „Dirva“ einanti teisingu keliu, susilaukia plačios paramos ir iš kitų pažiūrų žmonių, o tai rodo „Dirvos“ teisingą kelią. Prasė visų paramos, kad „Dirva“ ir sąjunga augtų, klestėtų.

Balfo vardu pasveikino Vl. Pažiūra. Prasė ir ateityje remti Balfo. Trumpai sveikino žodį tarė ir Vilties draugijos pirmininkas dr. Degesys.

Seima sveikino raštu daugelis organizacijų, jų tarpe Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkas V. Kamantas, Ateitinių federacijos vadas J. Polikaitis, Lietuvių Moterų federacijos vardu — J. Kerelienė ir kiti.

Visi sveikintojai kalbėjo trumpai. Mintys taiklios, išryškinančios ALT sąjungos tikslus, veiklą ir drage paskatinančios dar su didesne energija ir su didesniu nuoširdumu dirbti bendrai išeivijai ir Lietuvai naudingus darbus. Sveikinimai užtruko apie valandą laiko. Po ju — paskaita.

MOTERYSTĖ

Moterystė — kaip mirtis, tik nedaugelis tėra jos užklumpami pasirengę.

N. Tommasco

Brocktono Šv. Kazimiero parapijos mokiniai gegužės 18 d. priėmė Sutvirtinimo sakramentą. Iš mos eilės viduryje Sutvirtinimo sakramentą suteikęs vysk. Paulius Baltakis ir parapijos klebonas kun. Petras Šakalys.

MOSŲ KOLONIJOSE

BOSTONAS

NAUDINGA „LAISVĖS VARPO“ VEIKLA

Petras Viščinis, „Laisvės varpo“ radijo valandėlės vedėjas, dalyvavo JAV LB Kultūros komisijos šeštoje premijų įteikimo šventėje. Paruošęs šio įvykio reportażą, išsiuntinėjo jį įvairioms radijo programoms Amerikoje.

Petras Viščinis „Laisvės varpo“ programoje pateikia ne tik lietuvišką žodį, bet įvairias progomas prabyla ir į plačiąją amerikiečių visuomenę. Šįmet, birželio 17 d. (8:05 — 9:00 val. vak.) iš radijo stoties WBEF AM banga 1460, girdėsite birželio tragiškų įvykių minėjimą. Prezidentas R. Reagan birželio 14 d. yra paskelbęs Baltic Freedom Day. Paraginkit savo įvairiaučius amerikiečius draugus šios programos pasiklausyti.

RUOŠIASI MINĖTI LIETUVOS KRIKŠČIONYBĖS SUKACTĮ

Gegužės 20 d. 7:30 val. vak. Šv. Petro koplyčioje So. Bostone įvyki susirinkimas pasiduosimui minėti Krikščionybės Lietuvoje 600 metų sukaktį. Buvo svarstomos veiklos gairės ir sudarytas provizorinis komitetas. Ateitantis susirinkimas įvyks birželio 24 d. Šv. Petro koplyčioje, 492 E. 7th St. So. Bostone. Visi kviečiami dalyvauti. Provizorinis komitetas gegužės 28 d. posėdyje aptarė

veiklos planą ir komiteto struktūrą, o taip pat ir pirminio klausimą.

El. Vasyliūnienė

Brockton, Mass.

SEKMINĖS IR SUTVIRTINIMO SAKRAMENTO IŠKILMĖS

Gegužės 18 d. Šv. Kazimiero parapijos parapičiams buvo reto džiaugsmo diena. Tą dieną 90-ties parapijos šeimų berniukai ir mergaitės priėmė Sutvirtinimo sakramentą.

Prieš 2 v. p.p. parapičiai ir svečiai skubėjo į Šv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčią. Erdvi bažnyčia buvo perpildyta ir vėliau atvykusiems teko pasilikti už durų.

2 val. vargonų muzika buvo pasitakta procesija. Paskui berniukų nešamą kryžių ėjo vyskupas, klebonas, svečiai kunigai ir puošnūs jaunuoliai po du iškilmingai žengė arčiau altoriaus. Berniukai užėmė suoluose vietas prieš Švenčiausios Jėzaus Širdies, o mergaitės — prieš Marijos altorius.

Šv. Mišias atnašavo vysk. Paulius Baltakis, OFM. Koncelebravo Šv. Kazimiero parap. klebonas kun. Petras Šakalys, kun. Leonardas Andriekus, OFM., kun. Rafaelis Šakalys, OFM., Kun. A. Abračinskas, kun. R. Volungevičius ir kun. J. Prūsaitis.

Parapijos choras, vadovaujams M. Blaževičiūtės-Crowley, giedojo lietuviškas šv. Mišias ir giesmes. Solo ir duetas atliko A. Ambrosytė-Farrini ir Irena Radzevičiūtė-Lewis.

Pamokslą lietuvių ir anglų kalbomis pasakė vysk. P. Baltakis. Aukas nešė ir lektijas skaitė jaunuoliai. Sutvirtinimo sakramentą suteikė vyskupas.

Po Sutvirtinimo sakramento suteikimo iškilmių ir šv. Mišių, dalis pamaldose dalyvavusiųjų suėjo į parapijos salę pagerbti ir susipažinti su išeivijos lietuviams paskirtuoju vyskupu P. Baltakiu.

Priėmimui vadovavo Eligijus Sužiedėlis. Vyskupą sveikino kleb. kun. Petras Šakalys ir organizacijų atstovai: ALRK Moterų s-gos 15 kp. — O. Eikiniene, Balfo — St. Gofensienė, Šv. Vardo draugijos — Ipolitas Moncevičius, Lietuvos Vychių — J. Statkus, L. Bendruomenės — St. Eiva

ir Martyno Jankaus šaulių kp. — J. Stašaitis.

Vysk. Paulius Baltakis nuoširdžiai padėjo už sveikinimus ir papasakojo patirtus įspūdžius iš apsilankymų įvairiuose kraštuose. Džiaugėsi, jog visur išgirdęs gerus atsiliepimus apie lietuvius.

Po sveikinimų ir padėkos — vaisės, kurias suruošė lietuvių moterys. Vaisės gausios, gražiai paruoštas maistas.

Prie garbės stalo sėdėjo vysk. P. Baltakis, dr. kun. Leonardas Andriekus, OFM., kleb. kun. Petras Šakalys, kun. Rafaelis Šakalys, OFM., kun. A. Abračinskas, kun. J. Prūsaitis, kun. R. Volungevičius ir priėmimo vadovas E. Sužiedėlis. Vaisių metu vyskupą lietuviška juosta papuošė St. Gofensienė ir E. Ribokienė. Visi sugiedojo Ilgiausių metų.

Šiuo papuošalu vyskupas džiaugėsi, su sutiktaisiais fotografavosi, dėkojo. Tai buvo linksmoji pobūvio dalis.

Garbingasis svečias žada Brocktone dalyvauti Padėkos dienoje, Jėzaus Nukryžiuotojo Sopulingosios Motinos motiniškojo namo 41-je metinėje šventėje. Vienuolyno koplyčioje atnašaus šv. Mišias ir sodyboje susitiks su vienuolyno rėmėjais ir Atlanto pakrantėje gyvenančiais lietuviams.

Elena Ribokienė

Gardner, Mass.

Lietuvių klubas išsirinko valdybą 1986 metams. Pirm. Juozas Bekeris, vicepirm. Robert Brazauskas, išd. James Eimonas, rašt. William Višniauskas, kasininkas Andrew Kalinowski, direktoriai — John Polchlopek, John Eacmen, Thomas Piontek, David Lucas ir Michael Struzas. Vado grupę narių, kurie norėjo sunaikinti mūsų klubą visais būdais, bet mes laimėjome.

Birželio 7 klubas turės vakariene su šokiais, šeiminingė Višniauskienė, pagalbininkės Bekerienė, Šerkšnienė ir Budvikienė.

Mirė a. a. Josephine Bartkus -Sabulis sulaukusi 71 metus amžiaus. Paliko vyrą, dukterį, sūnų ir 4 seseris.

Juozas Bekeris gavo liūdną žinią iš Lietuvos, kad ten mirė brolis Jonas Bekeris, kuris buvo suvėjęs ir gražiai įsitaisęs Biržų mieste. Buvo kilęs iš Rokiškio apskr. Reiškimės mūsų klubo pirmininkui užuojautą liūdnoje valandoje.

Koresp.

REMKIME TAUTOS FONDA

Tik nuo mūsų priklauso, ar būsime girdimi laisvajame pasaulyje.

Nepamirškime LIETUVOS LAISVĖS IŽDO, pagerbdami artimuosius, jamžindami jų atmintį ar tvarkydami savo palikimų reikalus.

Aukodami TAUTOS FONDUI, paremsite ELTA biuletenį leidimą 6 kalbomis ir informacijos apie tikrą padėtį ok. Lietuvoje sklaidimą.

Visos aukos atleidžiamos nuo federalinių mokesčių.

TAUTOS FONDAS
LITHUANIAN NATIONAL FOUNDATION, INC.
P. O. Box 21073
Woodhaven, N.Y. 11421

Sol Daiva Mongardaitė su pianistu Browning „Draugo“ koncerte. Nuotr. J. Tamaliūčiū

CLASSIFIED GUIDE

FOR RENT

UNION PIER, MICHIGAN

Išnuom. 4 kamb. vasarnamis ant 2-ųjų akru žemės — visam sezonui arba dviem savaitėm ar ilgiau. Kreiptis į Marių ar Regina Chicagoje tel.

434-6908.

MISCELLANEOUS

DĖMESIO!

Paruošiu maistą vestuvėms, krikštynoms ir kitiems parengimams. Kepu visokiausius rūšių tortus.

Tel.: 460-3824
Julia Liutikas

A VILIMAS MOVING

Tel. 376-1882 ar 376-5996

10% — 20% — 30% pigiau mokėti už apdraudžiu nuo ugnies ir automobilio prasmus.

FRANK ZAPOLIS

3208 1/2 West 95th Street
Tel. — GA 4-8654

MASTER PLUMBING

Licensed, Bonded, Insured
Nauji darbai ir pataisymai. Virtuvės ir vonios kabinetai, Keramikos plytelės. Karšto vandens tankiai Flood control. Užsikimšę vamzdžiai išvaloma elektra. Palikite pavarde ir telefoną — lietuviškai.

SERAPINAS — Tel. 636-2960

HANSEN MARINE SERVICE
Over 40 Years On The Fox River — Chain O' Lakes
RAMPS — SLIPS — SERVICE
New CELEBRITY & CRUISERS, INC. BOATS
Powered by Mercury/Alco Clean Used Boats
MERCURY Parts & Accus.
Nautical Gifts & Decorator Items
McHenry, IL
815-395-3770

TAISOME
SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MASINAS IR SALOYTVIVUS
Kreiptis į: Hermis Deckys
Tel. 585-6624 po 5 val. vakaro
Kalbėti lietuviškai

Šeima su mažais vaikučiais nori pirkti 3-jų miegamų paprastą nebrangų namelį netoli pradžios mokyklos. Pageidaujama Brighton Parke.
Skambint 523-5882

REAL ESTATE

BELL-BACE R.E.

J. BACEVICIUS
Namų pardavimai —
valdymai — nuomavimai
Income Tax — draudimai
6529 S. Kedzie 778-2233

RIMAS L. STANKUS
REALTOR ASSOCIATE
284-1900

Norintieji pirkti ar parduoti namus per šią įstaigą, prašome paminti, kad esate arba norite būti Rimo Stankaus klientais. Nuosavybės įkainavimas nemokamai.

Apsimoka skelbtis dien. „DRAUGE“, nes jis plačiausiai skatomas lietuvių dienraštis, gi skelbimų kainos yra vi stemis priimanos.

ALOYZAS BARONAS

Daiktai kasdieniniai POEZIJA

Pomirtinis eilėraščių rinkinys, išleido Nijolė Baroniene savo vyro a. a. Alojzo penkių metų mirties sukakčiai paminėti, iliustruotą dail. Ona Stankailytė-Baužienė.
Duotas ir pilnas A. Barono knygų sąrašas.

Kaina su persiuntimu \$6.00
Illinois gyventojai dar prideda 40 ct. valstijos mokesčio.

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St.,
Chicago, IL 60629

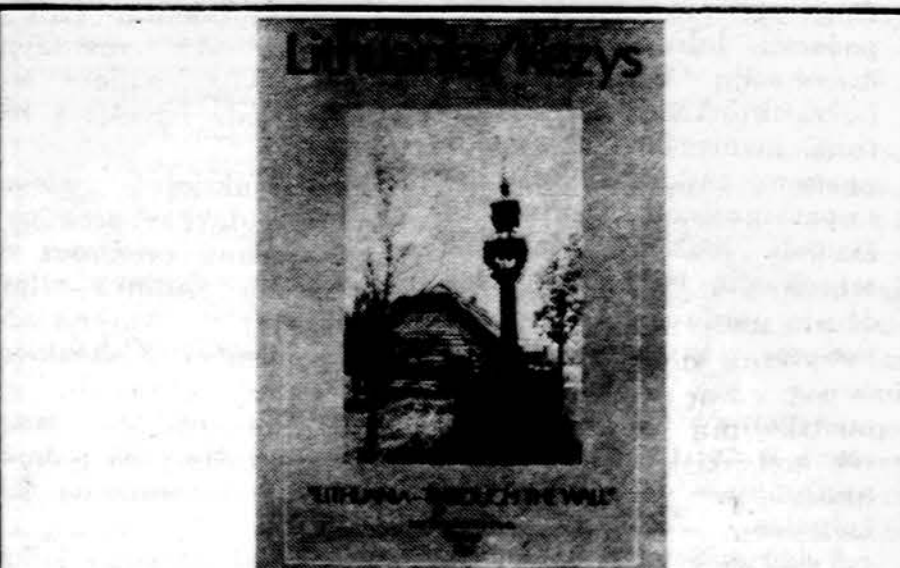
JURGIS GLIAUDA

The AGONY. A literary approach to history. Translated from Lithuanian by Jonas Zdanys.
Ši knyga išleista 1985 su parama Lietuvos Šaulių sąjungos, kuriai vadovauja Karolis Milkovaitis. Didelio formato, 288 psl. Tai gera ir vertinga dovana bet kokioms progomis, nes joje laikrodžio tikslumu aprašomas mūsų tautos laisvės ir nepriklausomybės praradimas. Kaina su persiuntimu 13.50 dol. (Illinois gyventojai dar prideda 96 ct. valstijos mokesčio).

Užsakymus siųsti:

Draugas, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Pranešame, kad iš spaudos išėjo nauja Algimanto Kezio fotografijų knyga LITHUANIA — THROUGH THE WALL. Knyga didelio formato, 105 puslapių su nuotraukomis apie Lietuvą, kurias Kezys padarė, lankydamasis Lietuvoje 1983 metų rudenį. Tai dešimties dienų trukusios viešnagės Lietuvoje fotografinis dienoraštis su vietos fotografu anglų kalba parašytais komentarais apie lankytas vietas — Vilnių, Kauną, Trakus, Anykščius, Rumiškęs. Įžanga knygai parašė Kazys Almenas, išleido Loyola University Press Chicagoje, gaunama „Drauge“ ir pas platintojus.

Kaina su persiuntimu: \$17.50

Illinois gyventojai: \$18.78

KARTI TIESA PER HUMORĄ

Algio Rukšėno knygą pasitinkant

AURELIJA BALASAITIENĖ

Visais laikais geriausias ginklas prieš nusiminimą, nuoskaudas, nenugalimą priešpūdą buvo ir yra humoras, anekdotų ir samojingų juokų forma išsakantis gilią mintį be filosofinių išvedžiojimų ar ilgų traktatų. Visuomenės ydas ir žmogaus charakterio neigiamas ypatybės genialiai savo komedijose plėkė nemirtingasis Moljeras, už savo drąsą užsitrukdamas tuometinės Prancūzijos valdžios ir visuomenės kerštas. Veidmainystė, melas, šykštumas ir kitos neigiamos būdo savybės, pajuktos ir išryškintos kasdieninio gyvenimo fone, susilaukė negailestingo įvertinimo tuo labiau, kad aeretas žiūrovas ar skaitytojas veikė juose galėjo įžūrėti save ir vertinti iš paties blogiausio taško.

Sovietinėje sistemoje užšlopinta žmogaus dvasia, spaudos ir oficialaus gyvenimo priversta paklusti neklausinėjusi, matyti rūšius, dirbtinai išskilmingus oficialius veidus, klausyti patos ir melu persunktą kalbą, kiaurai permato tiek savo padėties beviliskumą, tiek sistemos menkavertiškumą. Jis ilgisi ne tik žmogų būtinis asmens laisvės, bet trokšta juoko, šypsenos ir tiesos. Jų neradamas, jis kuria satyrinį, humoristinį „tautosakos“ žanrą, kuriame atsispindi jo gili ir įžvalgi kritika, jo liūdno būklės realus įvertinimas ir sugėbėjimas aplinką analizuoti ir matyti tokią, kokia ji iš tikrųjų yra, nepadengta sovietinio „realizmo“ melaginga skraiste.

Žurn. Algis Rukšėnas
Nuotr. D. Blynaitės

Sovietinius anekdotus į laisvą pasaulį atneša disidentai, pabėgėliai, lankytojai, nes žodžio nesulaiko jokia siena ir jų negali likviduoti jokia mutinės kontrolė. Kaip neužrašyta tautosaka, sovietiniai anekdotai iki šiol buvo gyvi tik pasakotojų lūpose, kol pagaliau Clevelande gyvenantis rašytojas, jaunesnės kartos lietuviškos visuomenės aktyvus narys Algis Rukšėnas pasiryžo tą spragą užpildyti ir į viešumą išleisti su 182 puslapių anekdotų rinkiniu, pavadintu „Is That You Laughing Comrade?“. Knyga yra taikliai ir samojingai iliustruota jo kolegos George Kocar piešiniais, kurie, kaip nuolat pasikartojantis aidas, vykusiai išryškina knygos pavadinimo pagrindinę mintį: baime, nepasitikėjimą ir karčią, beveik groteskiškai pajuktą realybę.

Pasiteiravus pas autorį, kas jį paskatino tokią knygą išleisti, jis prisipažino tokio rinkinio neplanavęs, kol pagaliau, pastebėjęs sovietiško anekdotų gausą, pradėjo juos užrašinėti, per kurį laiką sudarydamas nemažą rinkinį. „Mane labiausiai kankina prispaustų sovietijos piliečių būklė, kurioje vienintelis ginklas yra ironija ir humoras“. Nors Algis Rukšėnas iš Lietuvos drauge su savo tėvais pasitraukė dar beveik kūdikiu

būdamas ir jos neatsimena, bet užaugo stiprioje lietuviškoje dvasioje ir visada rūpinosi bei siejo Lietuvos reikalais. Kai pasauli sukrėtė tragiškai nepavykęs Simo Kudirkos bandymas šokti į laisvę, giliai sujaudinęs to laiko mūsų jaunus studentus ir inteligentiją, Algis Rukšėnas, metęs savo tarnybą kaip UPI Žinių Agentūros žurnalistas, pasiryžo tą įvykį įamžinti, 1973 metais parašydamas plačiai tikisi rasiąs laiko ją išleisti anglų kalba. Tos knygos pasiekimas buvo atžymėtas premijomis ir garbės pažymėjimais, tiek lietuvių tiek amerikiečių visuomenėse.

1983 metais jis parašė politinę satyrą „Posėdis pragare“, kuri buvo kelis kartus pastatyta lietuviškoje scenoje. Autorius tikisi rasiąs laiko ją išleisti anglų kalba. Tuo tarpu jo pasipiktinimas didėjo, stebint amerikiečių visuomenę ir ypatingai didžiąją spaudą, kuri į sovietinę santvarką žiūri tik kaip į draugišką oponentą, sudarydama labai klaidingą tos santvarkos vaizdą ir jį pristatydama plačiai visuomenėi iškraipytoje ir perdėm palankioje šviesoje. Jis sunkiai išgyvena milijonams komunizmo vergų daromą žalą ir tą skaudų faktą, kad puikiai organizuotos sovietų propagandinės mašinos dėka, iš savo nasrus paviliojusios ir ne vieną naivų vakarų žurnalistą, laisvasis pasaulis abejingai žiūri į Afganistano tragediją ar jau beveik pamirštą Pabaltijo valstybių išbraukimą iš žemėlapių ir istorijos.

Algis Rukšėnas knygos įvardiniame žodyje pastebi, kad rusai meistriškai sugeba kurti unikalų humoro žanrą, kuris leidžia tiksliai su pajauka ir nepagarbiai pažvelgti į sovietinę sistemą, pavergusią visus socialinius sluoksnius, pastoviai, kartais brutaliai ir apgaulingai tęsiančią savo ideologijos įgyvendinimą.

Nors Algis Rukšėno knyga yra grynai politinė satyra su tikslu „pamatyti ir kitą pusę“ arba, tiksliau sakant, ją parodyti, jos vertė yra gan sviri, nes per lengvą pasiskaitymą, juokus ir anekdotus, nejučiomis prasiskverbiantis tikrasis tragizmas. Knygoje minimas Lietuvos vardas, vietovės ir lietuviai. „Is That You Laugh-

DEMONSTRACIJOS PRIEŠ SOVIETŲ SĄJUNGĄ

Ukrainiečių iniciatyva, minint 40 dienų sukaktį nuo žuvimo nelaimingų žmonių, sproguos Sovietų atominė jėgainė, Chicago miesto centre birželio 9 d. buvo demonstracijos. Su plakatais, primenančiais išžudytus Maskvos sudaryto bado Ukrainoje, o taip pat primenant dabartines aukas, susirinko nemaža minia. Vienas mažytis ukrainiečių dvasininko sūnelis turėjo korespondentų fotografuojamą primityvų plakatą: „Leiskit mano pusbroliai mane aplankyti“.

Ukrainiečių kunigui sukalbėjus maldą už žuvusius, programą pravedė Ukrainiečių kongreso vicepirmininkas Alex Zabrosky. Pirmas kalbėtojas buvo Ukrainiečių kongreso pirm. dr. M. Charkevycz, primindamas baisesis nukentėjusių kančias. Iš Paryžiaus atskridęs buvęs ilgametis Sovietų kalnys Leonid Pliuš, ilgesnį kalbą apibūdinęs tos nelaimės blygbes, reikalavo, kad būtų leista laisvų ukrainiečių komisijai patikrinti įvykius vietoje. Latvių vardu kalbėjęs dr. I. Bilmanis reišė užuojautą ukrainiečiams ir skatino visus jungtis bendron

PAREIGINGO DVASININKO AUKSINIS JUBILIEJUS

Kun. Juozo Panavo 50 m. kunigystės sukaktį minint

Kun. Juozas Panavas — jubilias

Šiais metais auksinį kunigystės jubiliejų švenčia vienas iškilųjų Vilniaus arkivyskupijos kunigų — Juozas Panavas.

Gimė 1910 m. gegužės 21 d. Gaveikščiu kaimė, Švenčionių apskrityje. Baigęs Vytauto Didžiojo gimnaziją Vilniuje, įstojo į Vilniaus kunigų seminariją. Ją baigęs, studijas gilino Stepono Batoro universiteto teologijos filosofijos fakultete ir 1936 m. birželio 21 d. buvo Vilniaus katedroje pašventas kunigu. 1936-1939 m. vikaravo lietuviškoje Eišiškių ir Palūšės parapijose, o 1939-1940 m. buvo šv. Ignoto bažnyčios Vilniuje rektorius. Lietuvai atgavus Vilnių, paskirtas Lietuvos kariuomenės 3 dragūnų pulko kapelionu. 1941 m. Mergaičių gimnazijos Vilniuje kapelionas. 1942-1944 m., kaip karinis kapelionas, aptarnavo lietuvių savisaugos dalinius. 1944 m. rugpjūčio mėnesį pasitraukė į Vakarus. Kurį laiką gyveno Kemptono liet. stovykloje, aptarnaudamas ten esančius lietuvius. Netrukus paskirtas JAV-bių tarnyboje esančių darbo kuopų kapelionu.

1949 m. atvyko į Chicago ir dirbo sielovados darbą Lietuvių šv. Kryžiaus, šv. Kyriolo — Metodijaus parapijose. 1950 m. perkėlė į Grand Rapids, Mich. Čia vikaravo

ing Comrade“ knyga birželio pradžioje bus parduojama visose didesnėse knygų parduotuvėse. Lietuviai yra skatinami ją įsigyti, jos knygnyuose reikalauji ir dovanoti savo amerikiečiams draugams. Jos kaina tik \$5.95.

Įdomu buvo patirti, kad Algis Rukšėnas jau yra įpusėjęs didelės didesnės knygų parduotuvėse. Lietuviai yra skatinami ją įsigyti, jos knygnyuose reikalauji ir dovanoti savo amerikiečiams draugams. Jos kaina tik \$5.95.

lietuvių parapijoje, dirbo mergaičių gimnazijoje kaip kapelionas, lotynų kalbos mokytojas. Vėliau ilgiau kaip trejus metus darbuosiu katalikų gimnazijoje Muskegon, Mich. ir dėstė istoriją. Šv. Pranciškaus parapijos vikaras. 1960-1967 m. Visų Švenčių parapijos Chicagoje vikaras. 1967 m. paskirtas šv. Andriejaus parapijos Merrillville vikaru. Nuo 1974 m. šv. Marijos parapijos klebonas Kouts, Indianoje.

Dar gyvendamas ir dirbdamas sielovados darbą Vilniaus krašte, buvo ryžtingas lietuvių kalbos teisių bažnyčiose gynėjas, dėl ko buvo

užsitraukęs tuometinio metro polito arkiv. R. Jalzykovskio nemalonę. Gyvendamas išeivijoje Vokietijoje ir Amerikoje, visą laiką palaikė glaudžius ryšius su lietuviams ir rėmė jų darbus bei veiklą. Pastaruoju metu talkino „Lietuvos bažnyčių“ knygų autoriui, papildydamas kai kuriuos Vilniaus bažnyčių aprašymus ir paremdamas spaudos darbus stambesne pinigine auka.

Kunigui švęsti 50 metų kunigystės jubiliejų — didelė Dievo palaima, nes išverti tokį ilgą laiką sunkiose ir atsakingose pareigose nėra lengva. Mes tikime, kad jubiliasis kunigas džiaugiasi šia švente. Džiaugiamės ir mes, lietuviai, linkėdami jam dar ilgus metus gyventi ir dirbti sielovadoje.

LAISKAI KHADAFIUI

Des Plaines priemiesto South mokyklos vaikai, 8 ir daugiau metų, ėmė rašyti Libijos diktatoriui Khadafy laiskus, prašydami neužiimti teroristiniais veiksmais, pažymėdami, kad Libija nebus bombarduota, jei jų teroristai nesprogdins bombų prieš amerikiečius. Visi 12 moksleivių, kurie rašė Khadafui, gavo atsakymus su jo parašu. Laiskai vienodi. Reikiamas pasitenkinimas, kad moksleivių buvo reikiamos mintys prieš Libijos bombardavimą.

A.†A. KAZIMIERO TAUTKAUS

gyvenimo liepsnei užgesus, žmoną ANELE, dukras ONA RAKAUSKIENĘ ir ALDONĄ ČESNIENĘ su šeimomis bei sūnų ALGI nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi

Melrose Parko ir Apylinkės
Lietuvos Dukterys

LIETUVOS DUKTERŲ DRAUGIJAI MIRUSIEMS PRISIMINTI AUKOTOJŲ SĄRAŠAS

a. a. A. PETRAVIČIENĖ V. Markevičienė	S. ir E. Strasevičiai K. ir J. Miečiai E. Pojeda B. Gelazius Grazina Santosi ir šeima A. ir E. Bielskiai J. Adomaitis A. ir S. Donaičiai J. Raišienė E. Pušneritienė R. ir A. Dulskiai
a. a. TĖVELIUI PRISIMINTI A. Gulbinienė	a. a. M. TAPULIONIENĖ A. ir R. Ostis B. Vindašienė J. Gvidienė O. Bakaitienė V. Marchertas
a. a. A. MALKO Andrew Malko	a. a. R. KRIAUCIŪNIENĖ H. Bagdonienė S. Jelionienė A. Šuopienė M. ir V. Tamošiūnai J. Skarčienė E. Taraškevičienė B. Vindašienė V. Paviličius A. Milišauskas M. ir J. Milišauskai
a. a. J. VINČIŪNAS G. Mažeikienė	a. a. M. KAUKORIENĖ S. ir E. Burokai M. Semienė S. Paulionis I. ir P. Vebrai S. Kasnickas S. Plenienė S. Jelionienė pp. Žilinskai
a. a. I. KAZLAUSKAS K. Čeputis K. Balzarienė M. Baltrymienė B. Kazlauskienė	a. a. A. KAŠIUBIENĖ O. Siliūnienė
a. a. J. MANELIS U. Vingilytė P. ir A. Venclovai I. Vebrienė I. ir P. Dapka A. Jurjonas S. Plenienė A. ir G. Vosyliai D. ir J. Jakševičiai	a. a. I. GUISTYTĖ J. Mackevičius
a. a. J. SIMONAVIČIUS A. Jadviršienė A. Stoškus J. Vaškevičius Vincas Blažys T. Gelumbauskienė	a. a. M. GYLIENĖ J. Jakubauskienė
a. a. I. GUISTIS L. Tverienė	Sirdingai dėkojam LIETUVOS DUKTERŲ DRAUGIJA
a. a. S. GALBUOGIS Anni Titėnas Sylvia T. Lileikis B. Mikulskienė J. ir A. Lakai L.D.D. ja, Seattle, Wash. P. Kinderienė B. Augustauskienė M. Stanaitienė T. Gelumbauskienė Z. ir A. Girzaitis	

J. Daugl.

VIENERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A.†A.
Architektas
Vytautas Petrauskas

Jau suėjo vieneri metai, kai negailestinga mirtis atskyrė iš mūsų tarpo mylimą vyrą ir tėvą, kurio netekome 1985 m., birželio 13 dieną.

Nors laikas tęsiasi, bet mes jo niekad negalesime užmiršti. Lai gailestingasis Dievas suteikia jam amžiną ramybę.

Už jo sielą šv. Mišias atnašaus kun. A. Nockūnas, MIC, ketvirtadienį, birželio 12 dieną, 7:30 val. vakaro Tevų Marijonų vienuolyno koplyčioje, 6336 S. Kilbourn Ave., Chicagoje.

Maloniai kviečiame visus — gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose pamaldose ir kartu su mumis pasimelsti už a.a. Vytauto Petrausko sielą.

Šia proga norime prisiminti mielus gimines, prietelius, brolius ir seses skautus, kolegas architektus bei inžinierius ir brangius klases draugus, kurie savo atsilankymu, aukomis ir paguodos žodžiu rėmė mūsų šeimą. Visiems skautiškas Ačiū.

Nuliūdę: žmona Regina ir
jaunieji Petrauskai

A.†A. KAZIMIERUI TAUTKUI,

ilgamečiui Amerikos Lietuvių Klubo sekretoriui, iškeliavus į amžinybę, žmoną ANELE, dukras ONA RAKAUSKIENĘ ir ALDONĄ ČESNIENĘ su šeimomis bei sūnų ALGI nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi

Melrose Parko ir Apylinkės
Lietuvių Klubo Nariai

GAIDAS—DAIMID

EUDEIKIS
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue
Telefonai — 523-0440 ir 523-9852
4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — 927-1741-1
4348 S. California Avenue
Telefonas — 523-0440

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME
TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago
Telefonas — 476-2345
1410 So. 50th Av., Cicero
Telefonas — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS LACKAWICZ

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI
2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213
11028 Southwest Hwy., Palos Hills, Illinois
Tel. — 974-4410

VASAITIS — BUTKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI
1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois
Telefonas — 652-1003

APLIKAVIMUS

x Kun. Jurgis Šaraukas, Cicero Sv. Antano parapijos klebonas, bus šeiminkas šį ketvirtadienį, birželio 12 d., 4 val. jo klebonijoje susirenkamiems Kunigų Vienybės nariams. Susirinkimą kviečia pirmininkas kun. dr. Ignas Urbonas ir sek. kun. Fabijonas Kireilis.

x Amerikos Balsas. — Voice of America radijo programa, transliuojama iš Washingtono, D.C., į pavertuosius kraštus, savo trijuose laidose paminėjo Lietuvos Operos 30 m. sukaktį, duodama trumpą istorinę apžvalgą ir pailiustruotą ištraukomis iš įvairių dainuotų operų. Šį savaitgalį Lietuvių Opera mini 30 m. sukaktį ir šį pastatymą skiria kovotojams už Lietuvos laisvę. Visą lietuvių visuomenę kviečia dalyvauti „Vilniaus Telio“ operos spektakliuose birželio 14 ir 15 dienomis Morton East teatre, 2324 S. Austin Blvd., Cicero. Visi bilietai Vaznelių prekyboje.

x Pavergtų tautų komiteto posėdis buvo suauktas birželio 9 d. 7:30 v. vakare Latvių bendruomenės būstinėje. Buvo pasitarimai, kaip pravesti Pavergtų tautų parodą, kuris bus liepos 20 d.

x „Gintaro“ vasarvietė Union Pier, Mich., prasidės vasaros šv. Mišios birželio 29 d., sekmadienį, 10 val. ryto Chicago laiku ir tęsis kas sekmadienį iki Darbo dienos.

x „Gaivi Versmė, 1985-86“, Kristinos Donelaičio aukštesniosios liuanistinės mokyklos leidinys, išėjo iš spaudos. Leidinį redagavo Regina Kučienė, viršelį piešė Jonas Maleiška, nuotraukos Jono Tamulaičio ir Rūtos Musionytės, piešiniai Jūratės Jankauskaitės. Spausdinta M. Morkūno spaustuviėje. Tai daugiausia mokinių prirašytas leidinys, įvairūs jį išpuzdžiai ir eilėraščiai. Ilustruota gen. konsulo V. Kleizos, mokyklos direktoriaus, mokytojų bendra nuotrauka ir abiturientų nuotraukomis. Taip pat daug nuotraukų iš mokyklos veiklos. Leidinys didelio formato, 192 psl.

x Dariaus ir Girėno namų salė (4416 So. Western Ave., Chicago) yra puikiai atremuota ir išnuomojama įvairiems renginiams. Galima kreiptis į administraciją po 6 val. vak.

x Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 100 metų sukaktį paminėti banketas yra rengiamas liepos 2 d. vakare Martiniuje pastato balių salėje Evergreen Park, Ill. Banke te gal dalyvauti ne vien tik delegatai ar SLA nariai, bet ir lietuvių visuomenė.

x A. a. Povilo Tautvaišo paminklo pašventinimas įvyks birželio 14 d., šeštadienį, 11 val. Giminės, draugai, šachmatininkai korporantai, mažiekiečiai ir bendradarbiai kviečiami dalyvauti pašventinimo apeigose kapinėse ir po to vykstančiame pabendravime. Paminklas pastatytas Šv. Kazimiero kapinėse, į pietvakarius nuo koplyčios, 4401 West 111th Street, Chicago, Ill., Section 62, block 18, lot 16, grave 10.

x Už a.a. Petro Spetylos sielą mirties metinių proga bus atlaikytos šv. Mišios Lietuvių Jėzuitų koplyčioje, birželio 14 d. 8 val. Kviečiami visi draugai ir pažįstami ta proga už Jį pasimelsti.

x Jei skilandžių jums tik reik — tai pas Petrą ir užėik! (Siunčiame ir į kitus miestus). Veršiena, aviiena, skilandžiai, medžioklinės, palengvicos, kiaušiena ir rūkytos dešros. Lietuviškos ir lenkiškos šviežios dešros tik \$1.59 už svorą. Užsakant didesnę kiekį šviežios mėsos ar dešrų, duodame nuolaidą. International Meat Market, 2913 W. 63rd St., Chicago, IL 60629. Tel. 312-436-4337. Sav. Izabelė ir Petras Burkauskai.

x Dainuojančios žemaitės Bronė Stravinskienė, Dana Varaneckienė ir Aldona Underienė atliks meninę dalį Baisiųjų Birželio trėmimų minėjime Marquette Parko parapijos salėje birželio 15 d.

x Sv. Jurgio parapijos lietuvių komiteto iniciatyva birželio 15 d. 8 val. rytą iškilmingomis lietuviškomis šv. Mišiomis Sv. Jurgio parapijos bažnyčioje Bridgeporte bus pasimelsta už okupacinės valdžios ištremtus mūsų brolius ir seseris į Sibiro taigas ir nukankintus žiauriomis priemonėmis. Kviečiami parapičiai ir kitų kolonijų lietuviai gausiai pamaldose dalyvauti.

x Cindija Paulauskaitė tarpmokyklinio konkurso rašiniu apie Lietuvą Beverly Hills, Calif., laimėjo pirmą vietą.

x A. a. Alicijos Rūgūtės, žymios Chicago visuomenininkės, pirmosios mirties metinės bus paminėtos birželio 22 d. Jaunimo centre. Tą dieną bus šv. Mišios ir pusrūčiai.

x Dariaus ir Girėno namų salė (4416 So. Western Ave., Chicago) yra puikiai atremuota ir išnuomojama įvairiems renginiams. Galima kreiptis į administraciją po 6 val. vak.

x Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 100 metų sukaktį paminėti banketas yra rengiamas liepos 2 d. vakare Martiniuje pastato balių salėje Evergreen Park, Ill. Banke te gal dalyvauti ne vien tik delegatai ar SLA nariai, bet ir lietuvių visuomenė.

x A. a. Povilo Tautvaišo paminklo pašventinimas įvyks birželio 14 d., šeštadienį, 11 val. Giminės, draugai, šachmatininkai korporantai, mažiekiečiai ir bendradarbiai kviečiami dalyvauti pašventinimo apeigose kapinėse ir po to vykstančiame pabendravime. Paminklas pastatytas Šv. Kazimiero kapinėse, į pietvakarius nuo koplyčios, 4401 West 111th Street, Chicago, Ill., Section 62, block 18, lot 16, grave 10.

x Už a.a. Petro Spetylos sielą mirties metinių proga bus atlaikytos šv. Mišios Lietuvių Jėzuitų koplyčioje, birželio 14 d. 8 val. Kviečiami visi draugai ir pažįstami ta proga už Jį pasimelsti.

x Jei skilandžių jums tik reik — tai pas Petrą ir užėik! (Siunčiame ir į kitus miestus). Veršiena, aviiena, skilandžiai, medžioklinės, palengvicos, kiaušiena ir rūkytos dešros. Lietuviškos ir lenkiškos šviežios dešros tik \$1.59 už svorą. Užsakant didesnę kiekį šviežios mėsos ar dešrų, duodame nuolaidą. International Meat Market, 2913 W. 63rd St., Chicago, IL 60629. Tel. 312-436-4337. Sav. Izabelė ir Petras Burkauskai.

x „Vilniaus arkivyskupijos“ II knygos, kurioje aprašomos Vilniaus provincijos bažnyčios, spaudos darbai intensyviai vykdomi jos leidėjo — Amer. Lietuvių Bibliotekos leidyklos, dail. Petriui Aleksai vadovaujant. Norima knygą išleisti dar šiais metais. Asmenys, norintieji jos puslapiuose įamžinti savo artimuosius, prašomi apie tai artimiausiu metu pranešti leidyklai: Lithuanian Library Press, Inc., 3001 W. 59th Street, Chicago IL 60629.

x Vasario 16 gimnazijos vadovybė yra prisiuntusi įstojimo pareiškimų formas. Susidomėję įstojimo galimybėmis tuos pareiškimus gali gauti pas K. Milkovaitį 6743 S. Rockwell Ave., Chicago, Ill. 60629, tel. 312-737-6245. Taip pat pranešama, kad gimnazijos statybos vėjus ir toliau yra vykdomas. Aukštas siūstis šiuo adresu: Mrs. J. Biskis, P.O. Box 911, Evanston, Ill. 60204.

x „Cicero Life“ laikraštis daug rašo apie būsimą Lietuvos Operos premjerą birželio 14-15 dienomis Morton East mokyklos salėje Cicero. Tomis dienomis bus „Vilniaus Telio“ pastatymai.

x P. Domkus, Los Angeles, Cal., mūsų bendrabarbis, už parduotas „Draugo“ knygas atsiuntė 1047.13 dol. ir dar daugiau užsisakė. P. Domkus sąžiningai atsiskaito su administracija ir nesudaro jai sunkumų.

x Stasys Prakapas, Toronto, Ont., Kanada, mūsų artimas bendradarbis, vėl atsiuntė 300 dol. už parduotas „Draugo“ knygas. Stasys Prakapas yra vienas iš didžiųjų knygų platintojų Kanadoje.

x Dr. Romualdas Zalubas, Silver Spring, Md., gražiai laimėjęm šakneles, pridėjo 10 dol. auką su laiškučiu: „Sirdingai dėkojame visiems parengimui komiteto nariams už pagalbą „Draugui“. Jūs visi padarote labai daug gero remdami „Draugą“. O tai yra kartu geras darbas Lietuvai ir mums visiems lietuviams gyvenantiems šiame krašte“. Labai ačiū už auką ir gražius žodžius.

x Aldona Gimbutaitė-Činikienė ir Antanas Adomėnas susituokė San Diego 1986 m. gegužės 4 d. Abu buvo „Draugo“ skaitytojai. Prašo siųsti tik vieną „Draugo“ egz., o raštines išlaidom padengti pridėjo 10 dol. auką. Labai ačiū.

x Po 10 dol. atsiuntė įvairiomis progomis: D. Kaunaitė, Toronto, Kanada, Mykolas Pranevičius, Al. Smilga, A. Krūvelis, Chicago, Ill., V. Blums, New Wilmington, Pa., Juozas Vaičiulis, Saginaw, Mich., Irena Morkūnas, S. Rudis, Toronto, Kanada, Bronius Aušrotas, Juno Beach, Fla., Violeta Chaves, Mars-ton Mills, Mass., Aldona Lileikytė-Macienė, Downers Grove, Ill., M. Aukštuolis, Richmond Hts., Ohio, Balys Sriubas, Chicago, Ill., S. Kozeniauskas, Philadelphia, Pa. Visiems tariame nuoširdų ačiū.

x Po 7 dol. atsiuntė aukų įvairiomis progomis: Antanas Balys, V. Valiūnienė, Ona Elerts, Jonas Spurgis, St. Grišmanauskas, J. Guzuleitis, J. Kavaliūnas, Greta Babarskis, J. Motiejūnas, Antanas Juodzevičius, Petras Pėteris, Stasys Rauckinas visi iš Chicago, A. Gurskis, Elizabeth, N.J., Juozas Juozaitis, Juno Beach, Fla., J. Ruginis, Cicero, Ill., V. Simanavičius, Hot Springs, Ark., Pr. Tamulionis, Indialantic, Fla., Emilija Dėditiel, 312-436-4337. Sav. Izabelė ir Petras Burkauskai.

Redaguoja J. Placas. Medžiagą siųsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

Jonas Minelga

DUETAS
Ant stogo žvirblis.
Ant lapo žiogas.
Klausaus — duetas
Visai neblogas.

Abiem paploju.
O mūsų Rima.
Iš to dueto
Kvatoti ima.

Baru Rimutė.
Tegul nedrįsta...
O ji: — Varnėnas
Gražiau pragysta.

IDOMI KNYGA

Man patiko knyga: „Nuo devynių iki pirmos“. Ją parašė rašytoja Nijolė Jankutė. Ji labai realistiškai išvystė įvykius. Buvo liūdnu ir smagių nuotykių. Buvo smagu, kad Rita, pagrindinė šios knygos veikėja, viskas baigėsi gerai. Skaitydamas labai susidomėjau šia knyga, nes ji labai įdomiai parašyta.

Man labiausiai patiko Rimas. Jis buvo labai geras vyrukas. Rimas padėdavo Rita, kai jai pagalba buvo reikalinga. Jis buvo protingas ir rimtas žmogus. Tik jis padarė klaidą, kad įsimylėjo Lią (juoda mergaitė). Lią buvo gera mergaitė, bet juodu abu žinojo, kad jiems reikės išsiskirti ir abiem skaudėjo širdys. Man pasidarė liūdna, kai Rimas buvo nušautas. Skaudu pergyventi, kai mėgstamas asmuo žūva. Tik tiek gerai, kad policija sugavo tuos kriminalistus nužudžiusius Rimą ir Lią.

Gedas buvo mano antras mėgstamiausias asmuo. Jis Rita ir jos tėvus nuramindavo. Išveždavo jį linksmas vietas, kai jie liūdo dėl Rimo mirties. Gedas buvo geras vyras. Man patiko, kad Rita už jo ištekėjo.

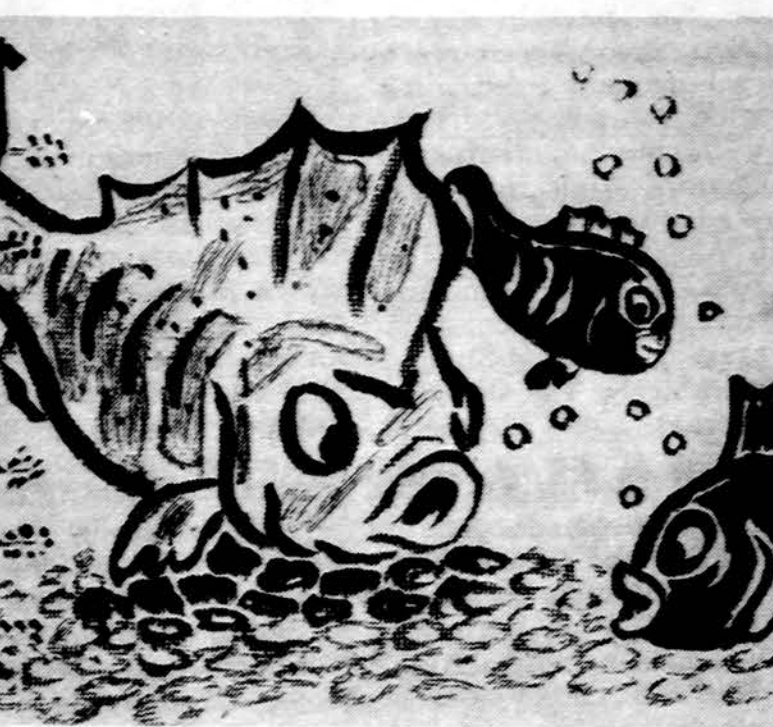
Buvo daug smagių ir liūdnu momentų skaitant šią knygą. Man patiko Nijolės aprašytas Stepukas, Ritos mokynys. Jis buvo pavaizduotas kaip geras, linksmas berniukas. Jis nusiminė, kai jam reikėjo važiuoti į kitą mokyklą. Man pasidarė nelinksmas, nes aš žinau, kad naujoje mokykloje iš pradžių būna neįauku.

Pabaigęs skaityti „Nuo devynių iki pirmos“, pasijutau labai smagiui, nes iš tikrųjų buvo labai įdomi knyga.

Gintas Grabauskas,
Marquette Parko
lit. m-los 8 sk. mokynys.

ZVAIGŽDUTĖ

Isteigtas Lietuvių Mokytojų Sąjungos Chicago skyriaus

Ilustracija iš A. Gustaičio parašytos knygos „Žuvininkai“

PAVASARIO STEBUKLAS

Švelni pavasario šiluma
Meiliai apglėbia Dievo gamtą.
Apsaugo nuo žiaurių žiemos,
Nuo jos šaldančių vargų.

Sidabrinis lietus darželių
gaivina,
O mergaitės juose rūteles
sodina.
Perliniai lašai minkština
žemę,
Kad galėtų žibuoklės iškišti
galvelę.

Paslaptinga pavasario meilė
Dainuoja jaunose širdyse:
Išeisi, ieškosi ir dainuosi,
Kai surasi — rankom plosi!

Pasaka Gintautė,
Marquette Parko
lit. m-los 8 sk. mokinė.

PARUOŠIU DARŽELI MAMAI

Mano mama labai mėgsta gėles. Prieš sodindamas gėles mamai, pirmiausia surašciau gražią, saulėtą vietą prie gyvenamo namo langų. Sukasčiau žemę, padaryčiau lysves, sėčiau ir sodinčiau visokių gėlių: vasarinių ir žieminių. Žiemines gėles žiemą išsilaiko lauke, neiššala. Prie žieminių gėlių priklauso: tulpės, lelijos, narcizai, bijūnai, ramunės, rožės, rūtos ir daug kitų. Vasarines gėles žiemą sušala. Jas reikia sėti ar sodinti daigais pavasarį ir darželį. Vasarines gėles yra: begonijos, astros, levukai, nasturtos, žirniukai, jurginai, našlaitės ir daug kitų. Violetos — žibuoklės yra kambarinės ir žiemines gėles.

Visas gėles reikia prižiūrėti: palaistyti vandeniu, išrėvėti piktožles ir patręsti. Man labai

APIE AMERIKOS LIETUVIUS IR JŲ ORGANIZACIJAS

Aš gyvenu Chicagoje, lietuvių centre užsienyje, tai galėčiau daug papasakoti apie lietuvių veiklą Amerikoje. Chicagoje ir kitur lietuviai šoka tautinių šokių grupėse, lanko liuanistines mokyklas, priklauso ateitininkams, skautams ir kitoms lietuvių organizacijoms.

Chicagoje yra daug būdų susieiti ir susidraugauti su kitais lietuviais. Beveik kas savaitgalį vyksta kur nors lietuvių balių ir šokių. Į šokius atvyksta lietuviai ir iš tolimesnių vietų.

Amerikos lietuviai yra vieni kitiems artimi ir yra lyg viena šeima. Daugumas lietuvių draugai yra irgi lietuviai. Aš pati daugelį savaitgalių praleidžiu lietuvių tarpe. Man patinka mano amerikietiškieji draugai, bet man įdomiau draugauti su žmonėmis, kurie turi ką nors ar net daugiau bendro su manimi.

Aš esu veikli ateitininkuose ir skautuose. Kas metai aš dalyvauju jų stovyklose, kuriose suvažiaviuome. Mes esame laimingi, turėdami progų susipažinti ir susidraugauti su kitais lietuviais. Aš nežinau daug lietuvių iš kitų

miestų ir net valstybių. Jų nepažįčiau, jei nebūčiau lietuvis.

Daina Žliobaitė.
Čikagos aukšt. lit.
m-los 8 kl. mokinė
(„Jėmos dienos“).

PASNINKAS

Tadas: Labas Edi! Kaip sekasi tavo mergaitei? Girdėjau, kad laikosi labai griežtos dietos.
Edis: — Viskas tvarkoje, ji jau numirė.

GALVOSŪKIO NR. 152 ATSAKYMAI

1. Brazilija — portugalų. 2. Haiti — prancūzų. 3. Egiptas — arabų. 4. Sicilija — italų. 5. Kreta — graikų. 6. Naujoji Zelandija — anglų. 7. Izraelis — hebrajų. 8. Jamaika — anglų. 9. Honduras — ispanų. 10. Austrija — vokiečių.

GALVOSŪKIO NR.153 ATSAKYMAS

Trisdešimt penki centai yra sudaryti iš „quarter“ ir „dime“. Vienas iš jų nėra „quarteris“, bet antras gali būti.

GALVOSŪKIO NR. 154 ATSAKYMAS

Tik akmenine anglimi kūrėnami garvežiai leidžia dūmus, dizelinių variklių dūmai beveik nematomai.

GALVOSŪKIO NR. 157 ATSAKYMAI

1) Namelis, 2) avinėlis, 3) vištelė, 4) kiaulytė, 5) katytė, 6) žaisliukas, 7) arklukas, 8) medelis, 9) keliukas, 10) ožkelė.

GALVOSŪKIO NR. 160 ATSAKYMAS

Vaikų laikraščiai Lietuvoje: Šaltinėlis, Žiburėlis, Angelas Sargas, Žvaigždutė, Vaikų žodis, Kregždutė, Saulutė, Vyturys, Genys, Aušrelė (Vilniaus krašte).

P.S. Jau paskelbti visi galvosūkių atsakymai. Kas po šio paskelbimo atsiųs atsakymus, bus negaliojantys.

„JAUNOS DIENOS“

Taip pavadintas Čikagos aukštesniosios liuanistinės mokyklos 1985-86 m. m. metraštinis. Šį moksleivių metraštinį redagavo šie mokiniai: Vida Damijonaitytė, Danguolė Vilutytė, Vidas Paulius, Rita Račkauskaitė, Renata Raudytė, Daina Žliobaitė. Metraštinio globėjas — direktorius Juozas Masilionis. Užsklandos: Gabrielės Arminaitės, Kristinos Bielskutės, Melisos Mackevičutės, Renatos Naudžiūtės, Daivos Parakininkaitės, Dalės Vasiulskaitės, Danguolės Vilutytės ir Renatos Raudytės. Išleido mokyklos tėvų komitetas. Spaudė Morkūno spaustuviė.

Metraštinio pradžioje direktoriaus Juozo Masilionio nuotrauka ir sveikinimas komiteto, mokytojų ir mokinių. Šiais metais sueina dvidešimt penkeri metai, kai Juozas Masilionis vadovauja Čikagos aukštesniajai liuanistinei mokyklai. Metraštyje daug V. Jautoko ir G. Plačo nuotraukų, mokinių poezijos ir straipsnių. Mokykla išleido trisdešimt penktą abiturientų laidą. Metraštinis 96 puslapių didumo.

Redaktorius

Motinos Dienoje mamos sveikina Rimutė Augaitytė, Jonukas Rūgūtis ir Indrė Žukauskaitė. Nuotr. Gražinos Santoski